

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/38563> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Groos, Anneliesje Marije

Title: Een hard en waakzaam woord. Engagement in de literaire tijdschriften van de 'lange jaren vijftig' (1950-1963)

Issue Date: : 2016-03-17

Bronnen en literatuur

Primaire bronnen

De volgende tijdschriften uit de onderzochte periode zijn voor deze studie integraal verwerkt: *Barbarber*, *Blurb*, *Braak*, *Gard Sivik*, *De Gids*, *Libertinage*, *Maatstaf*, *Nationale snipperdag*, *Ontmoeting*, *Podium*, *Reflex*, *Roeping*, *Tirade*. De bijdragen waarnaar ik verwijs, staan hieronder vermeld.

- Achterberg, Gerrit, '4 mei', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 72-73.
- Adinegoro, Dj., 'De Irian-kwestie', *De Gids* 113 (1950) II, p. 45-48.
- Alberts, A., 'Indonesië, Europa en de Moerdijk', *Libertinage* 3 (1950), p. 228-231.
- Andreas, Hans, 'Politiek overzicht', *Podium* 9 (1953-1954), p. 92.
- , 'Oorlog van angst', *Podium* 10 (1955), p. 167.
- , 'Zo wit als sneeuw', *Podium* 10 (1955), p. 325-427.
- , 'Over experimentele of atonale poëzie', *Podium* 11 (1956), p. 75-78.
- , 'De sonnetten van de kleine waanzin', *Podium* 11 (1956), p. 321-340.
- , 'Voor de lieve lezer', *Podium* 13 (1958-1959), p. 129.
- Armando, 'Credo I', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 810-811.
- , 'Een internationale primeur', *Gard Sivik* 33 (1964), p. 22.
- Babylon, Frans, 'Koude oorlog', *Roeping* 31 (1955-1956), p. 603.
- Back, Cor de, 'Mocht de oorlog komen ...', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 805.
- Bakker, Bert, 'Vlag halfstok bij het verschijnen van *Maatstaf*', *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 1-2.
- , 'Geen gezicht', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 65-71.
- , 'Medeplichtig aan leugens en laster', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 225-230.
- Barents, J., 'De buitenlandse politiek van de Verenigde Staten', *De Gids* 113 (1950) I, p. 93-104.
- Bergh, Herman van den, 'Laatste zondag', *Roeping* 32 (1956-1957), p. 419-421.
- , 'Wij geladenen', *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 25.
- , 'Recidive', *Podium* 13 (1958-1959), p. 14.
- Bernlef, J., 'Minor Poets', *Barbarber* 11-12 (1960), p. 26-27.
- Besten, Ad den, 'Zin en uitkomst van het poëtisch experiment', *Ontmoeting* 11 (1957-1958), p. 209-226.
- , 'De moderne poëzie en de valkuilen van het modische', *Ontmoeting* 11 (1957-1958), p. 356-365.
- , 'Mythe en werkelijkheid van de hedendaagse poëzie', *Ontmoeting* 12 (1958-1959), p. 73-85.
- , 'Open brief aan mijn executie-peleton, nadat het zijn doel voorbij heeft geschoten, inzonderheid aan hans sleutelaar', *Ontmoeting* 12 (1958-1959), p. 98-124; *Gard Sivik* 12 (1959), p. [45]-[63].
- Beus, J.G. de, 'De Europese integratie', *De Gids* 117 (1954) I, p. 263-275.
- Blaman, Anna, 'Een portret van Amerika door Simone de Beauvoir', *De Gids* 113 (1950) II, p. 234-236.
- Boelens, Jan, 'Apokaliptisch', *Roeping* 28 (1951-1952), p. 397-398.

- Bolamba, Antoine-Roger, [zonder titel], *Gard Sivik* 12 (1958), p. [103].
- Boon, Louis Paul, 'De hond in het vreemde hok', *Podium* 8 (1952), p. 238-262.
- Borgers, Gerrit, 'Bij wijze van inleiding', *Podium* 8 (1952), p. 209.
- , 'Het museum en het atelier', *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 257-260.
- Bouhuys, Mies, 'Geuzenlied voor kinderen', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 124-125.
- , 'Wat er met ons huis gebeurde ... Bevrijdingsspel voor kinderen', *Maatstaf* 4 (1956-1957), p. 165-177.
- Bouman, P.J., 'Achter het venster van de Greyhound-bus', *De Gids* 113 (1950) II, p. 83-92.
- Braat, L.P.J., 'Het lied', *Nationale snipperdag* (1954), p. 15.
- Brabander, Gerard den, 'We leven vrij', *Nationale snipperdag* (1954), p. 20.
- Brandt, Willem, 'Indischman', *De Gids* 117 (1954) I, p. 255.
- , 'Terugkomst', *De Gids* 117 (1954) I, p. 257.
- , 'Indo', *De Gids* 117 (1954) II, p. 126.
- , 'Nucleair', *De Gids* 122 (1959) I, p. 202.
- Brinkman, Wim, 'Moeilijke vraag', *Gard Sivik* 26 (1962), p. [60]-[61].
- , Piet Calis, 'Pacifistisch dilemma', *Gard Sivik* 26 (1962), p. [53]-[57].
- Brugsma, W.L., 'Duitsland: de grote leugen', *De Gids* 126 (1963) II, p. 180-189.
- Bruhin, Tone, 'De honden. Een toneelspel in 3 bedrijven', *Podium* 14 (1959-1960), p. 257-320.
- Buddingh, C., 'Eilanden in de tijd ...', *De Gids* 113 (1950) II, p. 431-432.
- , 'Het uur einde', *De Gids* 114 (1951) II, p. 6-7.
- , 'Sunny side up, please', *Podium* 11 (1956), p. 300-301.
- , 'Whose blues?', *Podium* 12 (1957), p. 253.
- , 'Inderdaad', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 767.
- , 'De nieuwe poëzie', *Gard Sivik* 33 (1964), p. 16-18.
- , Simon Vinkenoog, 'Redactioneel', *Podium* 12 (1957), p. 1-4.
- , –, 'Redactioneel', *Podium* 12 (1957), p. 65-74.
- [–, –], 'Daarom kunnen we nooit dankbaar genoeg voor zijn', *Podium* 12 (1957), p. 75-83.
- , –, 'Redactioneel', *Podium* 12 (1957), p. 145-148.
- , –, 'Redactioneel', *Podium* 12 (1957), p. 261-266.
- Burch, Peter van den, P. Kalma, P.P. Miedema, Fokke Sierksma, 'Bij de eerste legale jaargang', *Podium* 2 (1945-1946), p. 1-3.
- Buytendijk, F.J.J., 'Herlevend antisemitisme. Een stem uit Duitsland', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 625-628.
- Calis, Piet, 'Mensen en meningen rond de Algerijnse kwestie', *Roeping* 36 (1960-1961), p. 403-408.
- , 'Het verraad van de kerken', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 906-912.
- , 'Antwoord aan Klaas de Wit', *Gard Sivik* 30 (1963), p. [57]-[59].
- , 'Topkonferentie XII. Sybren Polet: de werkelijkheid anders, zichtbaarder', *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 309-323.
- [Campert, Remco], 'Dichten is liegen op hoger plan', *Braak* nr. 1 (mei 1950), p. 1.
- , 'Te hard geschreeuwd?', *Libertinage* 3 (1950), p. 181.
- , 'When we were young', *Libertinage* 3 (1950), p. 182.
- , 'Gedicht met een moraal of De liefde als sociaal probleem of Het was in het jaar van de staking', *Podium* 9 (1953-1954), p. 65-67.
- , 's Keizers voetveeg', *Podium* 9 (1953-1954), p. 324-332.
- , 'Niet te geloven', *Gard Sivik* 19 (1960), p. [3].
- Charles, J.B., 'Volg het spoor terug', *Podium* 5 (1948-1949), p. 73-85, 358-377, 574-591, 736-751; 6

- (1950), p. 111-119, 234-251, 292-311, 356-367; 7 (1951), p. 124-141.
- , 'Het laatste woord', *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 798-816.
 - , 'Eindelijk, antwoord op A.J. Herzberg', *Maatstaf* 2 (1954-1955), p. 61-68.
 - , 'Het eiland onrust', *Nationale snipperdag* (1954), p. 61-62.
 - , 'Het eiland onrust', *Maatstaf* 2 (1954-1955), p. 636-645.
 - , 'Drinkt met ons op de vijfde mei', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 74.
 - , 'Van "humanisme met haar op de tanden" tot nep-nihilisme', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 778-811.
 - , 'De weervarkens', *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 101-113.
 - , 'Zuid-Holland', *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 753-754.
 - , 'Deze dag, meneer Speidel', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 36-37.
 - , 'Rooie honden klieven', *Maatstaf* 7 (1959-1960), p. 469-470.
 - , 'Van het kleine koude front I', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 276-280.
 - , 'Van het kleine koude front II. Bloedneus en abattoir', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 281-289.
 - , 'Van het kleine koude front III', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 460-471.
 - , 'Van het kleine koude front IV', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 593-601.
 - , 'Van het kleine koude front V. De thanatische zinnelijkheid', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 709-724.
 - , 'Van het kleine koude front VI. Lessen in eerherstel', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 210-243.
 - , 'Van het kleine koude front VII. Het moraliseren en de loodgieter', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 630-638.
 - , 'Van het kleine koude front VIII', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 758-768.
 - , 'Van het kleine koude front IX. Waarom ik niet anti-Duits ben', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 137-145.
 - , 'Van het kleine koude front X. Waarom ik niet anti-katholiek ben', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 201-218.
 - , 'Van het kleine koude front XI. Spanje', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 273-285.
 - , 'Eichmann en de zijnen', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 489-504.
 - , 'Van het kleine koude front XIII. Korrespondentie', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 577-582.
 - , 'Achter het kleine koude front', *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 249-266.
- Claus, Hugo, 'Bericht aan de bevolking', *Podium* 16 (1961-1962), p. 145-148.
- Constandse, A.L., 'De crisis in ons nationaal "politiek instinct"', *De Gids* 125 (1962) I, p. 68-72.
- Cramer, Rie, 'Vrijheid', *Nationale snipperdag* (1954), p. 72.
- Daen, Frank, 'Zo begon de dag', *Ontmoeting* 11 (1957-1958), p. 180-181.
- Dijk, Otto, 'taboe van een woord, of in het huis van de gehangene', *Gard Sivik* 22-24 (1961), p. [78]-[83].
- Dijksterhuis, E.J., 'De Gids en de traditie. Causerie, gehouden in het Gemeente-Museum te Amsterdam op Maandag 16 April ter inleiding van een gesproken Gids-nummer', *De Gids* 119 (1956) I, p. 301-308.
- Donker, Anthonie, 'Het is niet verboden', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 186.
- Donkersloot, N.A., 'Gedenkklink. Herstel en vernieuwing van de vijfde Mei', *Nationale snipperdag* (1954), p. 7-15.
- Donner, J.H., "'Het stenen bruidsbed" van Harry Mulisch', *Podium* 15 (1960-1961), p. 198-219.
- Dresden, S., 'De literaire getuige', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 48-62.
- Dubois, Pierre H., 'Het engagement getoetst', *Libertinage* 4 (1951), p. 173-184.
- Duinkerken, Anton van, 'Sterker door strijd', *Roeping* 28 (1951-1952), p. 262-263.
- , 'Dit wonder bijzonder gedenken toch', *De Gids* 123 (1960) I, p. 351-354.
- Eerden, L. van, 'Atheïstisch', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 755.

- , 'Leven in 1957', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 756.
- Eerenbeemt, Noud van den, 'Muziek bij het ontbijt', *Roeping* 33 (1957-1858), p. 492-493.
- , 'De lange zomer', *Roeping* 33 (1957-1858), p. 494-495.
- Egeraat, L. van, 'Defensie is niet genoeg', *De Gids* 115 (1952) II, p. 323-327.
- Eijkelboom, J., 'De vermoorde onschuld', *Tirade* 1 (1957), p. 65-66.
- , 'O.H.-bom', *Tirade* 2 (1958), p. 311.
- , 'Antwoord aan De Jong', *Podium* 15 (1960-1961), p. 191-192.
- Elburg, Jan, 'Bedje en kadetje', *Braak* nr. 4 (oktober 1950), p. 93-96.
- Elburg, Jan G., 'Niets doen natuurlijk', *De Gids* 115 (1952) I, p. 31.
- , 'Een groen groen land zagen wij', *Nationale snipperdag* (1954), p. 149-150.
- , 'Aanvullende woordenlijst bij voorgaand opstel', *Podium* 10 (1955), p. 159.
- , 'Aantekeningen over de poëzie der vijftigers', *Podium* 11 (1956), p. 65-74.
- Emmens, J., 'Charles B. Timmer en de ketters', *Libertinage* 3 (1950), p. 312-315.
- , 'De Groene politiek en taalkundig', *Libertinage* 5 (1952), p. 147-149.
- Engelman, Jan, 'Tusschen Scylla en Charybdis', *Nationale snipperdag* (1954), p. 23-26.
- Fock, C.L.W., 'De Nederlandse regering in Londen en de spoorwegstaking', *De Gids* 118 (1955) II, p. 348-356.
- Frenkel, E.E., "'De" Duitsers of schuldvraagstuk?', *Tirade* 6 (1962), p. 644-656.
- , 'Van de kleine koude grond', *De Gids* 126 (1963) I, p. 290-308.
- Friedericy, H.J., 'Beb Vuyk nog steeds op oorlogspad', *Tirade* 6 (1962), p. 235-240.
- Galen Last, H. van, 'De Indo's van Europa', *Libertinage* 3 (1950), p. 59-62.
- , 'Laten wij de vrede begraven', *Libertinage* 5 (1952), p. 45-56.
- , 'De Groene Oranje?', *Libertinage* 5 (1952), p. 226-229.
- , 'Abel Herzberg en de wolven', *Libertinage* 5 (1952), p. 405-407.
- , 'De verzwegen Nasser. Suez, Israël en het Nederlandse neutralisme', *Tirade* 1 (1957), p. 9-10.
- Galen Last, Henk van, 'Jeremiah in Holland', *Libertinage* 3 (1950), p. 144-146.
- Gans, Jacques, 'De Sweijk van de 2e wereldoorlog', *Libertinage* 3 (1950), p. 390-393.
- Gelder, Jan van, 'O Faladin', *Libertinage* 4 (1951), p. 2-4.
- Gerbrandy, P.S., 'Nogmaals: de Nederlandse regering en de spoorwegstaking', *De Gids* 119 (1956) I, p. 39-41.
- Geyl, P., 'Sovjet-historici stellen zich voor', *De Gids* 118 (1954) II, p. 380-390.
- Gomperts, H.A., 'Van boom tot boom', *Libertinage* 4 (1951), p. 4-5.
- , 'Noch Hamlet noch Bakunin', *Libertinage* 6 (1953) p. 136-140.
- , 'De voet in de deur (Bij de rel om Pasternak)', *Tirade* 2 (1958), p. 337-338.
- Graft, Guillaume van der, 'Exorcisme', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 854.
- Granpré Molière, M.J., 'Het grote teken', *Roeping* 28 (1951-1952), p. 89-94.
- Grauw, J., 'Herinnering aan Holland', *Barbarber* 1 (1958), p. [11], [13].
- Groot, Jan H. de, 'Diagnose', *Nationale snipperdag* (1954), p. 104.
- Grooth, G.J. de, 'Het rechtsherstel van effecten', *De Gids* 115 (1952) II, p. 328-334.
- Gysen, René, 'de poëzie begon in 1950', *Gard Sivik* 2 (1956), p. [27]-[37].
- , 'Eén van vóór 1950', *Gard Sivik* 7 (1957), p. [35]-[38].
- , 'Kongo ... protest!', *Gard Sivik* 19 (1960), p. [36]-[38].
- Haken, Kees ten, 'Soms vrees ik?', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 693.
- Harmsen, Ger, 'De Februari-staking ontrafeld en verbeeld', *De Gids* 126 (1963) I, p. 144-157.
- Harten, Jaap, 'Kindertekeningen uit Theresienstadt ghetto 1942-1945', *De Gids* 124 (1961) I, p. 228-229.
- Hartog, L.J., 'Het bombardement van Rotterdam op 14 mei 1940', *De Gids* 122 (1959) I, p. 227-251.

- , 'Het oorlogsrecht in onze krijgshistorie. Bedenkelijke opvattingen over de gebeurtenissen in Rotterdam op 14 mei 1940', *De Gids* 124 (1961) I, p. 212-227.
- Hattum, Jac. van, 'Fabel', *Tirade* 2 (1958), p. 157.
- Heerikhuizen, F.W. van, 'Eichmann', *Ontmoeting* 16 (1962-1963), p. 37.
- Hermans, W.F., 'Mandarijnen op zwavelzuur', *Podium* 9 (1953-1954), p. 277-285; 10 (1955), p. 160-165.
- , 'Mandarijnen op zwavelzuur. De huursoldaat van de Vrede, een studie in Volksdemocratie', *Podium* 10 (1955), p. 304-313.
- Hermans, Willem Frederik, 'Dutch comfort', *Podium* 14 (1959-1960), p. 135-166.
- , 'De psychologische test', *Podium / Gard Sivik* 17/18 (1960), p. [58]-[90].
- , 'Toelichting bij een test', *Podium* 15 (1960-1961), p. 241-245.
- Herzberg, Abel J., 'Meat and vegetables', *Nationale snipperdag* (1954), p. 142-148.
- Herzberg, A.J., 'J.B. Charles, en het zionisme', *Maatstaf* 2 (1954-1955), p. 55-61.
- Herzberg, Abel J., 'Tweemaal vrijheid', *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 85-97.
- Herzberg, Abel, 'Eichmann in Jeruzalem', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 10-50.
- Hoek, A.P. van, 'De NSB-burgemeester', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 726.
- , 'De Indische Nederlander', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 731.
- , 'De seniele herbewapenaar', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 732.
- , 'Enige achtergronden van Duitsland nu', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 737-752.
- , 'Duitsland nu', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 58-144.
- H[o]fl[and] [H.J.A.], 'Mengelewerk', *Podium* 14 (1959-1960), p. 377-380.
- , 'Het nieuws over Kongo', *Podium* 14 (1959-1960), p. 381-384.
- Hofland, H.J.A., 'Opmerkingen over de noodtoestand', *Podium* 15 (1960-1961), p. 158-171.
- , 'De achterhoek van de wereld', *Podium* 15 (1960-1961), p. 287-301.
- [Hofland, H.J.A.], 'Nieuw-Guinea-manifest', *Podium* 15 (1960-1961), p. 312-313.
- H[o]fl[and], [H.J.A.], 'Cuba en KKKKKKennedy', *Podium* 15 (1960-1961), p. 314-316.
- Hofland, H.J.A., 'Furor Teutonicus', *Podium* 16 (1961-1962), p. 43-48.
- , 'In overleg met de regering', *Podium* 16 (1961-1962), p. 85.
- , 'Bijdragen tot de koloniale epiloog', *Podium* 16 (1961-1962), p. 163-184.
- , "'Encounter" als voorbeeld', *Podium* 16 (1961-1962), p. 285-288.
- , 'De onteigening', *Podium* 17 (1962-1963), p. 40-45.
- , 'Het nieuws van de Koude Oorlog', *Podium* 17 (1962-1963), p. 49-64.
- , 'Een nieuw hoofdstuk', *Podium* 17 (1962-1963) nr. 7, p. 20-25.
- Holsbergen, J.W., 'Ma cabane au Canada', *Podium* 9 (1953-1954), p. 70-76.
- Huizer, Gerrit, 'Zwart kruis op Sicilië', *Podium* 15 (1960-1961), p. 185-191.
- Janssen, Pierre, 'Het burgerlijk juk', *Libertinage* 6 (1953), p. 55-63.
- Janssen Perio, E.M., 'Ideologisch gekeuvel. Professor Romein over de Sowjet-Unie', *Libertinage* 5 (1952), p. 278-295.
- , 'In Gods naam', *Tirade* 1 (1957), p. 100-100, 102-103.
- Jessurun d'Oliveira, H.U., 'Interview met Lucebert', *Tirade* 3 (1959), p. 181-186.
- , 'De weg van Toho naar Bohu en terug', *Tirade* 3 (1959), p. 309-315.
- , 'This is a publishing house', *Tirade* 4 (1960), p. 16-21.
- Jewtoesjenko, Jewgeni, 'Babij Jar', gevolgd door een nawoord door Charles B. Timmer, *Tirade* 5 (1961), p. 659-661.
- Jong, Rudolf de, 'De nalatenschap van Menno ter Braak en E. du Perron', *Podium* 14 (1959-1960), p. 330-346.
- , 'Aantekeningen bij geen antwoord', *Podium* 15 (1960-1961), p. 255-256.

- Kadt, J. de, 'Léon Blum en Harold Laski. Beschouwingen over socialistische politiek en socialistische wetenschap in onze tijd', *Libertinage* 3 (1950), p. 186-199.
- , 'Verdediging der Middelmaticheid. Een dialoog over de verkiezingen, de kabinetsformatie en de troonrede', *Libertinage* 5 (1952), p. 241-265.
- , 'Gesprek over Stalin en het tegenwoordige Rusland', *Libertinage* 5 (1952), p. 364-387.
- , 'Charles Spencer Chaplins boemerang. Naar aanleiding van "A king in New York"', *Tirade* 2 (1958), p. 129-132.
- , 'De "litteraire oppositie" in Rusland. Doedintsew en zijn roman', *Tirade* 2 (1958), p. 169-175.
- , 'De getuigen van de bom, enige opmerkingen over een nieuwe secte', *Tirade* 3 (1959), p. 52-61.
- , 'De Gaulle tegen de chaos Algerije en daarna?', *Tirade* 4 (1960), p. 37-42.
- , 'De spijsen van de Moskouse Tijd Uilenspiegel. Over de conferentie die niet doorging', *Tirade* 4 (1960), p. 170-178.
- , 'Luns of de ondergang van een politiek handelsreiziger', *Tirade* 5 (1961), p. 275-292.
- , 'Betekenis van Berlijn. Zal de Russische doorbraakstrategie slagen?', *Tirade* 5 (1961), p. 527-544.
- , 'Kernstop – misstap. Pad naar de vrede of naar de nederlaag?', *Tirade* 7 (1963), p. 574-582.
- [Kadt, J. de, J.J. Buskes jr., J.H.C. Creyghton en Kr. Strijd], 'Anti-militarisme in deze tijd', *De Gids* 114 (1951) I, p. 275-285.
- Kassies, Jan, 'Frontbericht of weerbericht', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 219-227.
- Kesse, A., 'Historiographie van het verzet. Resultanten en resultaten', *De Gids* 115 (1952) I, p. 125-140.
- Klaassen, M., 'Nieuw-Guinea in de toekomst', *De Gids* 113 (1950) II, p. 31-44.
- Klant, J.J., 'Er is namelijk niets bijzonders gebeurd', *Tirade* 1 (1957), p. 193-195.
- Köster, Egon-Peter, 'Hier het meteorologisch bericht', *Podium* 9 (1953-1954), p. 202-203.
- , 'Mag ik het vreemde ontkomen ...', *Podium* 9 (1953-1954), p. 204.
- Korthuys, P., 'Kritieken: Annie Romein-Verschoor, Met eigen ogen. Heugenissen van een Indonesische reis', *Ontmoeting* 7 (1953-1954), p. 121-122.
- Kousbroek, H.R., [zonder titel], *Braak* nr. 1 (mei 1950), p. 2-4.
- Kousbroek, Rudy, 'Mit brennender Sorge', *Podium* 9 (1953-1954), p. 257-273.
- , 'Mandarijnen op troebele limonade', *Podium* 10 (1955), p. 48-50.
- , 'Het grote misverstand', *Podium* 11 (1956), p. 10-13.
- , 'Het binnenste van de mandarijn. De wereld van Willem Frederik Hermans', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 206-224.
- Kouwenaar, Gerrit, 'Poëzie is realiteit', *Reflex* 2 (1949), p. 8-9.
- , 'Zeg het woord', *Reflex* 2 (1949), p. 12.
- , 'Val, bom!', *De Gids* 113 (1950) II, p. 255-265, 323-341, 408-430.
- , 'Elba', *Podium* 7 (1951), p. 35.
- , 'Hij was geen soldaat', *Podium* 7 (1951), p. 107-122.
- , 'Oorlog', *Podium* 9 (1953-1954), p. 212.
- , 'Hamburg', *Podium* 9 (1953-1954), p. 213.
- , 'Duitse baai', *Podium* 9 (1953-1954), p. 214.
- , 'Uit en thuis', *Podium* 9 (1953-1954), p. 215-217.
- , 'Denken', *Nationale snipperdag* (1954), p. 21-22.
- , 'O bloedende os van mijn verbeelding', *Ontmoeting* 11 (1957-1958), p. 232-238.
- , 'Het regent niet overal ter wereld maar ...', *Gard Sivik* 12 (1958), p. [6].
- , 'Alsof vrede', *Podium* 13 (1958-1959), p. 286-291.
- , 'Een zonnige ochtend', *Podium* 17 (1962-1963), p. 10.
- , 'Pathogenie/Pechblende', *Podium* 17 (1962-1963), p. 14-15.

- Lammers, Han, 'Pers, paus, Pasternak', *Podium* 13 (1958-1959), p. 184-189.
- , 'Politieke censuur. Kroniek van een dagboek', *Podium* 13 (1958-1959), p. 317-320.
 - , 'Kroniek', *Podium* 14 (1959-1960), p. 61-63.
 - , 'Over het tijdschrift', *Podium* 15 (1960-1961), p. 139-143.
 - , 'Opmerkingen over H.J.A. Hoflands noodtoestand', *Podium* 15 (1960-1961), p. 249-253.
 - , 'Kleine correspondentie met J. Eijkelboom, redacteur van Vrij Nederland', *Podium* 15 (1960-1961), p. 255.
 - , 'Eichmann herinnert zich niets meer van Nederland', *Podium* 15 (1960-1961), p. 378-384.
 - , 'Zelfoverschatting als norm', *Podium* 16 (1961-1962), p. 8-11.
 - , 'Een dag Nederlandse politiek', *Podium* 16 (1961-1962), p. 334-336.
 - , 'Not much of a sex-angle', *Podium* 16 (1961-1962), p. 456-468.
 - , 'Herziening gevraagd', *De Gids* 125 (1962) II, p. 337-338.
 - , 'Open of gesloten, naïef of niet', *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 68-75.
 - , 'Papoea, pers, prins, Luns, Lunshof. Enkele grepen uit de intieme geschiedenis van Nederland aan de vooravond van de viering onzer 150-jarige zelfstandigheid', *Podium* 17 (1962-1963), p. 29-39.
- Last, Jef, 'Pasternak en zijn spiegelbeeld: "dokter Shiwago"', *De Gids* 121 (1958) II, p. 412-216.
- Lehmann, L.Th., 'Tijgers aaien', *Podium* 10 (1955), p. 62-64.
- Lehning, Arthur, 'Noch Turks noch paaps', *Libertinage* 6 (1953), p. 128-136.
- , H.A. Gomperts, 'Postscriptum bij een onderschrift', *Libertinage* 6 (1953), p. 308-315.
- Lenep, A. van, 'Effectenbeurs en rechtsherstel', *De Gids* 115 (1952) II, p. 335-346.
- Liedmeier, J., 'Ideaal en werkelijkheid in de Sovjet-letterkunde', *De Gids* 115 (1952) I, p. 316-326.
- Lieftinck, P., 'Syrië tussen Oost en West', *De Gids* 121 (1958) I, p. 196-207.
- Lucebert, 'Minnebrief aan onze gemartelde bruid *Indonesia*', *Reflex* 2 (1949), p. [3]-[4].
- , 'Gedicht voor de komende oorlog', *Braak* nr. 2 (juni 1950), p. 33.
 - , 'De Nederlandse literatuur is dood, lang leve de Nederlandse literacteur', *Braak* nr. 3 (juli 1950), p. 49-52.
 - , 'Poëziezo easy job', *Braak* nr. 3 (juli 1950), p. 65-67.
 - , 'Knevel de vogel en slecht de vleugel ...', *Braak* nr. 3 (juli 1950), p. 68.
 - , '[Het vlees is woord geworden]', *Braak* nr. 3 (juli 1950), p. 73.
 - , 'De amsterdamse school', *Braak* nr. 5 (december 1950), p. 116-118.
 - , 'Aan elke slaaf een duiventree om het licht in te trappen van zijn ondergang ...', *Braak* nr. 5 (december 1950), p. 119-121.
 - , 'Een dichter dringt door tot de aarde ...', *Braak* nr. 5 (december 1950), p. 122-124.
 - , 'Vrolijk babylon waarin ik ...', *Braak* nr. 5 (december 1950), p. 126.
 - , 'We zeiden tegen elkaar', *Braak* nr. 5 (december 1950), p. 130.
 - , 'As alles', *Braak* nr. 6 (februari 1951), p. 147.
 - , 'School der poëzie', *Podium* 7 (1951), p. 1.
 - , 'Horror', *Podium* 7 (1951), p. 2.
 - , 'Het mirakel van monte carlo', *De Gids* 114 (1951) II, p. 306-307.
 - , 'Het einde', *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 240.
 - , 'Gedicht', *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 247.
 - , 'Tekenen en tijd', *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 650.
 - , 'Gewonde aarde. water & lucht', *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 654-655.
 - , 'Wee – steeds dat engelachtige oppervlak ...', *Podium* 9 (1953-1954), p. 30.
 - , 'Werelddeel', *Podium* 9 (1953-1954), p. 31.

- , ‘De openbaringen doden de kerk’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 77.
- , ‘Aan de kinderen’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 79.
- , ‘Aan de teleurgestelde leerkrachten’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 81.
- , ‘Twee handjes’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 208.
- , ‘De stem van de meester’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 209.
- , ‘Bericht en weerbericht’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 210.
- , ‘Oud volk’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 211.
- , ‘De beulen; fragment’, *Podium* 9 (1953-1954), p. 274-276.
- , ‘Oorlog & oorlog’, in: Gerrit Kouwenaar [e.a.], *Vijf 5 tigers. Een bloemlezing uit het werk van Remco Campert, Jan Elburg, Gerrit Kouwenaar, Lucebert, Bert Schierbeek*. Amsterdam [1954].
- , ‘Aërodeemonisch’, *Podium* 10 (1955), p. 40.
- , ‘De perfecte misdaad. Klein radiostemmenspel’, *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 128-138.
- , ‘Dubbele metamorfose’, *Gard Sivik* 6 (1956), p. [2].
- , ‘Proloog (voorgerecht) van een tiran’, *Podium* 11 (1956), p. 341.
- , ‘Gross-Berlin’, *Podium* 11 (1956), p. 345.
- , ‘Mars, een executie’, *Podium* 12 (1957), p. 187-188.
- , ‘Een reisje door Bulgarije’, *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 342-345.
- , ‘Mijn gedicht’, *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 346-347.
- , ‘Hij die ons zal verlossen’, *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 348-349.
- , ‘Het materiaal van de dichter’, *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 352.
- , ‘Voorwoord voor val voor vliegengod. Een fragment’, *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 681-696.
- , ‘Tiran in ruste’, *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 699-700.
- , ‘Er is een grote norske neger in mij neergedaald’, *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 701.
- , ‘Banlieue’, *Tirade* 3 (1959), p. 283.
- , ‘Stadsbeeld’, *Podium* 14 (1959-1960), p. 196-201.
- , ‘Terreur’, *Tirade* 5 (1961), p. 435.
- , ‘Niemand weet waar hij aan toe is’, *Tirade* 5 (1961), p. 436.
- Luschnat, David, ‘Gedichte’, *Podium* 6 (1950), p. 51-53.
- Majorick, B., ‘Het oorlogsmonument in Nederland’, *Nationale snipperdag* (1954), p. 50-57.
- Marja, A., ‘Van u en mij’, *Maatstaf* 1 (1953-1954), p. 636.
- , ‘Aasgieren’, *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 126.
- , ‘Europa’, *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 127.
- , ‘Vitriool van het onfatsoen’, *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 189-203.
- , ‘Vacantie’, *Maatstaf* 7 (1959-1960), p. 248-249.
- , ‘Engagement’, *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 471.
- , ‘Geloof’, *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 473-474.
- Meijer, Josine W.L., ‘De mens in de Sowjet-Unie’, *Tirade* 6 (1962), p. 283-290.
- Mendels, Josepha, ‘Bram slaat een roffel’, *Nationale snipperdag* (1954), p. 19-20.
- Metz, Th.M., ‘Het vraagstuk “Duitsland”’, *De Gids* 113 (1950) I, p. 332-341.
- Meulenbelt, J., ‘Hommage aan Don Quichotte’, *Nationale snipperdag* (1954), p. 131-138.
- , ‘Waarom daarom’, *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 4-10.
- Minco, Marga, ‘Kampeerbekers’, *Nationale snipperdag* (1954), p. 128-129.
- Mok, M., ‘Twee miljoen kinderen’, *Nationale snipperdag* (1954), p. 141.
- Mok, Maurits, ‘Dodenlijsten’, *Maatstaf* 4 (1956-1957), p. 78.
- , ‘Elke dag, ieder uur’, *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 80.
- Molenaar, A.N., ‘Binnenlandse politiek’, *De Gids* 113 (1950) I, p. 64-68; 113 I (1950), p. 460-466.

- , 'Overzicht van de binnenlandse politiek', *De Gids* 113 (1950) I, p. 138-145.
- , 'Gecomplieerde breuk', *De Gids* 114 (1951) I, p. 298-308.
- Morriën, Adriaan, 'Alle eendjes zwemmen in het water', *Tirade* 1 (1957), p. 40-42.
- Mulisch, Harry, 'Bevrijding van de bevrijding', *Nationale snipperdag*, p. 122-124.
- , 'Het stenen bruidsbed', *Podium* 13 (1958-1959), p. 134-147, 200-225.
- , 'De knop. Een farce', *Podium* 14 (1959-1960), p. 80-100.
- Muller, E., 'Vergissing', *Roeping* 28 (1951-1952), p. 403.
- Mureno, Vincent, 'Deze dingen hebben zich zatgevretten ...', *Braak* nr. 1 (mei 1950), p. 16.
- Neudecker, Heinz, 'Immobilisme en atoomdepots', *Gard Sivik* 21 (1960), p. [45]-[47].
- , 'Wetenschap en koude oorlog', *Gard Sivik* 25 (1962), p. [57]-[59].
- , 'Legaliteit en illegaliteit in de anti-atoombom-beweging', *Gard Sivik* 26 (1962), p. [57]-[59].
- Niemeijer, J.E., 'Drie gedrevenen', *Ontmoeting* 6 (1952-1953), p. 71-76.
- , 'Het venster', *Ontmoeting* 8 (1954-1955), p. 145-150.
- , 'Kritieken', *Ontmoeting* 13 (1959-1960), p. 134-135.
- Nieuwenhuys, Constant, 'Manifest', *Reflex* 1 (1948), p. 20-29.
- , 'Cultuur en contra-cultuur', *Reflex* 2 (1949), p. 5-6.
- Nijhoff, A.H., 'Snipperdag', *Nationale snipperdag* (1954), p. 110-112.
- [N.N.], 'Met materiaal van de dichter', *Barbarber* 4 (1959), p. 17.
- Notularis, 'Deze dagen van atoombewapening', *Roeping* 34 (1958-1959), p. 240-248.
- Ouboter, C., 'Zeven jaar na september 1957', *Ontmoeting* 17 (1964), p. 353-359.
- Pasternak, Boris Leonidowitsj, *Dokter Zjivago*. 2 dln., Utrecht 1958-1959.
- Pen, J., 'Kapitalistische ondergang als Russische fobie', *Tirade* 5 (1961), p. 39-53.
- , 'Angst, minimax en koude oorlog', *Tirade* 6 (1962), p. 538-552.
- Plas, Michel van der, 'De krachten van de vrede', *Roeping* 28 (1951-1952), p. 59-60.
- , 'Journaal', *Roeping* 33 (1958-1959), p. 61-63.
- Polet, Sybren, 'Naar een nieuw functionalisme?', *Podium* 13 (1958-1959), p. 17-31.
- , 'Democratie', *Podium* 13 (1958-1959), p. 65-68.
- , 'Antwoord aan Rodenko', *Podium* 13 (1958-1959), p. 173-180.
- , 'Synthetisch gedicht', *Podium* 13 (1958-1959), p. 348-354.
- , 'Poëzie', *Podium* 14 (1959-1960), p. 326.
- , 'De dichter als gynaecoloog', *Podium* 14 (1959-1960), p. 328-329.
- Portegies Zwart, Fred, 'Voorafgaande een onweer', *Podium* 15 (1960-1961), p. 172-176.
- Presser, J., 'Eichmann. Een nabeschouwing', *De Gids* 125 (1962) II, p. 81-88.
- Rabie, Jan Sebastian, 'Die Afrikaanse skrywer en die kleurprobleem', *Podium* 10 (1955), p. 109-123.
- Raming, Clemens, 'De machteloosheid van de macht', *Roeping* 34 (1958-1959), p. 226-239.
- , 'Leven aan de rand van de afgrond', *Roeping* 36 (1960-1961), p. 54-60.
- , 'Journaal', *Roeping* 36 (1960-1961), p. 534.
- , 'Het Westen is vastberaden', *Roeping* 37 (1961-1962), p. 214-217.
- , [zonder titel], *Roeping* 37 (1961-1962), p. 219-221.
- , 'Is er voor het Westen een uitweg?', *Roeping* 37 (1961-1962), p. 281-286.
- , 'De intelligensia in de oppositie', *Roeping* 37 (1961-1962), p. 344-347.
- , [zonder titel], *Roeping* 37 (1961-1962), p. 421.
- , 'Naar een nieuwe oriëntatie op de kommunistische wereld', *Roeping* 37 (1961-1962), p. 672-680.
- , 'Het literaire tijdschrift en de politiek', *Roeping* 38 (1962-1963), p. 145-155.
- Randwijk, H.M. van, 'De doden en de levenden', *De Gids* 119 (1956) I, p. 229-238.
- , 'De mogelijkheid van Berlijn. Urbi et orbi, voor de stad en voor de wereld', *Maatstaf* 9 (1961-

- 1962), p. 598-621.
- , 'De Nederlands-Indonesische tragedie. Een relaas in voorvallen', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 856-871.
- , 'Eichmann: enkele notities', *De Gids* 125 (1962) I, p. 81-91.
- , 'Problemen verdrongen, niet opgelost', *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 58-62.
- Redactie, 'Redactionele aantekeningen', *Braak* nr. 2 (juni 1950), p. 30-31.
- Redactie, 'Verantwoording', *De Gids* 113 (1950) I, p. 81-82.
- Redactie, 'Bij dit nummer', *Libertinage* 3 (1950), p. 1-3.
- Redactie, 'Alleen op het Podium of vereenvoudiging in de redactie', *Podium* 7 (1951), p. 241.
- Redactie, 'Verantwoording', *Roeping* 28 (1951-1952), p. [1]-[2].
- Redactie, '[zonder titel]', *Ontmoeting* 6 (1952-1953), p. 1-3.
- Redactie, 'Ter stichting', *Podium* 9 (1953-1954), p. 1-2.
- Redactie, 'Tot slot van de negende jaargang', *Podium* 9 (1953-1954), p. 336.
- Redactie, 'Program of podium?', *Roeping* 29 (1953-1954), p. 409-410.
- Redactie, [zonder titel], *Gard Sivik* 1 (1955), p. [2].
- Redactie, 'Staanplaatsen', *Podium* 11 (1956), p. 1.
- Redactie, 'Mededelingen', *Podium* 11 (1956), p. 384.
- Redactie, 'Het ongeval Pasternak', *Gard Sivik* 12 (1958), p. [39]-[44].
- Redactie, 'Bij de tweede jaargang', *Tirade* 2 (1958), p. 5.
- Redactie, 'Redactionele mededeling', *Barbarber* 3 (1959), p. 1.
- Redactie, 'Anno 1960 en nog niets geleerd!', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. [81].
- Redactie, 'Misverstand rondom adjectief', *Ontmoeting* 17 (1964), p. 65-66.
- Reinders, Vic, 'Egidius, waar is uw vriend gebleven?...', *Roeping* 29 (1953-1954), p. 328.
- Reve, Gerard, 'Haringgraten', *Tirade* 2 (1958), p. 77-83.
- , 'Brief uit Berlijn', *Tirade* 6 (1962), p. 249-270.
- Reve, Karel van het, 'Goethe, Beethoven en Stalin', *Tirade* 1 (1957), p. 145-150.
- , 'De zaak Pasternak. Een terugblik', *Tirade* 4 (1960), p. 165-167.
- Richter, Hans Werner, 'Reisschetsen uit het leven in de oostelijke zone', *Libertinage* 3 (1950), p. 222-228.
- Ried, Margarete, 'Drie jaar Russische tolk', *Libertinage* 4 (1951), p. 219-231.
- Rijnsdorp, C., 'Mens en natuur', *Ontmoeting* 5 (1950-1951), p. 283-287.
- , 'Poëziechroniek', *Ontmoeting* 5 (1950-1951), p. 411-415.
- , 'Een zelfportret', *Ontmoeting* 7 (1953-1954), p. 226-228.
- , 'Vrijheid, waartoe?', *Nationale snipperdag* (1954), p. 42-47.
- Ritter, jr. P.H., 'Idee en potlood', *Nationale snipperdag* (1954), p. 105-106.
- Rodenko, Paul, 'Jan Klaassen en de vredesmachine. Een spel voor poppenkast', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 167-185.
- , 'De experimentele reactie. Podium en de poësie satisfait', *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 432-444.
- , 'Waarom daarom', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 605-606.
- , 'Naar een nieuw formalisme? Brief aan Sybren Polet', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 659-680.
- Röling, B.V.A., 'De wetenschap van de oorlog', *De Gids* 125 (1962) I, p. 1-11.
- , 'Beschouwingen over oorlog en koude oorlog', *Maatstaf* 10 (1962-1963), I: p. 64-80; II: p. 120-133; III: p. 183-200.
- , 'Nogmaals over oorlog en vrede', *Maatstaf* 10 (1962-1963), I: p. 736-742; II: p. 747-755; III: p. 817-826.
- , 'In vredes naam vergeten?', *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 63-67.

- Rogier, L.J., 'Een streep eronder?', *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 11-15.
- Roland Holst, A., 'Nog een tijdschrift', *Maatstaf* 3 (1955-1956) p. 951-952.
- Rost, Nico, 'Verwachting in Dachau', *Nationale snipperdag* (1954), p. 85.
- Sandberg, H.W., 'De Hongaarse revolte', *Tirade* 1 (1957), p. 5-8.
- Schagen, J.C. van, 'Voor de staatswarhoofden', *Maatstaf* 4 (1956-1957), p. 154-156.
- Schierbeek, Bert, 'Hofje van Holland', *Braak* nr. 7 (augustus 1951), p. 179-181.
- , 'Bij wijze van uitdaging', *Nationale snipperdag* (1954), p. 118.
- , 'A bas la politique!', *Podium* 10 (1955), p. 1-6.
- , 'Het materiaal van de dichter', *Podium* 11 (1956), p. 235-244.
- Schlesinger jr. Arthur, 'Het communistische spectrum', *Tirade* 4 (1960), p. 5-16.
- Schneiders, H.B., 'De kanonnen', *Libertinage* 4 (1951), p. 329-334.
- Schulte Nordholt, J.W., 'Waarom daarom', *Maatstaf* 9 (1961-1962), p. 593-597.
- Sierksma, F., 'Ik pas', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 886-887.
- Sierksma, Fokke, 'Public scapegoat number one', *Podium* 10 (1955), p. 144-158.
- Silone, Ignazio, Ivan Anissimov, 'Een onmogelijke discussie', *Tirade* 2 (1958), p. 14-32.
- Sleutelaar, Hans, 'Middelleeuws', *Podium* 12 (1957), p. 198-199.
- , 'Fragmenten uit: "In gevecht met de zon"', *Podium* 12 (1957), p. 378-380.
- , 'Ramp? Redding? Revolte? – een antwoord op het atoomgevaar', *Podium* 12 (1957), p. 381-388.
- , 'Over "Volksgezondheid en Radioactiviteit" of: Proeve van integriteit van een wetenschappelijk ambtenaar', *Gard Sivik* 9 (1958), p. [57]-[61].
- , 'Om het ongerijmde', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 804-828.
- , '4 observaties', *Gard Sivik* 13 (1959), p. [1]-[4].
- , 'Bericht vanaf een onbrandbare brandstapel, inzonderheid aan Ad. den Besten', *Gard Sivik* 13 (1959), p. [29]-[43].
- Slings, Gert, 'Geen zonnenieuws', *Ontmoeting* 14 (1960-1961), p. 12-13.
- Smelik, E.L., 'Devaluatie der vergeving', *Maatstaf* 11 (1963-1964), p. 29-44.
- Smit, Gabriël, 'Waar blijft het nieuwe geluid?', *Roeping* 28 (1951-1952), p. 161-164.
- , 'De Derde Weg', *Roeping* 28 (1951-1952), p. 199-200.
- , 'Journaal', *Roeping* 32 (1956-1957), p. 375-377.
- Smit, J.W., 'De Eisenhower-leer', *Tirade* 1 (1957), p. 137-139.
- Snoek, Paul, 'Gelijke berechting', *Podium* 11 (1956), p. 17-18.
- , 'Ballade van de generaal', *Podium* 12 (1957), p. 318.
- Stoep, D. van der, 'De gereformeerde bieteboom', *Ontmoeting* 10 (1956-1957), p. 353-366.
- Stolk, Jan, 'Herscheping', *Ontmoeting* 9 (1955-1956), p. 204.
- Straten, Hans van, en Gerrit Borgers, 'Bij wijze van inleiding', *Podium* 9 (1953-1954), p. 193-200.
- Stuiveling, Garmt, 'Geen feest, geen vrijheid', *Nationale snipperdag* (1954), p. 115-116.
- Swaak, K.W., 'De perikelen van het schrijverschap. (Orwell, Ter Braak en Du Perron, en Charles)', *Tirade* 6 (1962), p. 718-725.
- Swaan, A. de, 'De Kadet en het absolutisme', *De Gids* 129 (1966) I, p. 153-158.
- Swarts, E.E., 'Tange', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 83-123.
- , 'Oosterheide', *Maatstaf* 4 (1956-1957), p. 104-123.
- Tas, S., 'Het tijdperk van het gejack', *Tirade* 3 (1959), p. 213-219.
- Tegenbosch, Lambert, 'Jagen op de eenhoorn', *Roeping* 31 (1955-1956), p. 115-118.
- , 'Journaal', *Roeping* 31 (1955-1956), p. 635.
- , 'Journaal', *Roeping* 32 (1956-1957), p. 440-441.
- , 'L'auteur de trente ans. Divigaties rond constante', *Roeping* 37 (1961-1962), p. 535-553.

- , 'Het program van *Roeping*', *Roeping* 38 (1962-1963), p. 674-678.
- Telders, C.H., 'Europa – staatkundig vraagstuk 1945 – 8 mei – 1950', *De Gids* 113 (1950) I, p. 424-436.
- Thiel, H. van, 'Magasi Mingi', *Roeping* 30 (1954), p. 577-586.
- , 'Pinto', *Roeping* 31 (1955-1956), p. 402-408.
- Tienhoven, H.J. van, 'De laatste etappe', *Maatstaf* 2 (1954-1955), p. 417-418.
- Timmer, Charles B., 'De positieve held', *De Gids* 113 (1950) II, p. 8-21.
- , 'Boris Pasternak', *Tirade* 3 (1959), p. 109-119.
- , 'Jonge Sovjet-Russische schrijvers', *Tirade* 4 (1960), p. 215-218.
- , 'De kinderen van Jesenin', *Tirade* 6 (1962), p. 428-446.
- , 'Vier pleidooien', *Tirade* 6 (1962), p. 608-626.
- , 'Een protest', *Tirade* 7 (1963), p. 797-800.
- , 'Het blaten irriteert de tijger', *Tirade* 7 (1963), p. 896-909.
- Vaandrager, C.B., 'KRUPP-ier: Merci pour les employés!', *Gard Sivik* 9 (1958), p. [62].
- Valkenburgh, P., 'Adolf H. Biografische notities', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 267-272.
- Vegt, Jan van der, 'Gard Sivik, een open riool', *Gard Sivik* 29 (1962), p. [46]-[50].
- Verhagen, Hans, '134', *Gard Sivik* 25 (1962), p. [7].
- Verhoeven, C.W.M., [zonder titel], *Roeping* 37 (1961-1962), p. 351-352.
- [Vinkenoog, Simon], 'A propos Reflex', *Blurb* nr. 1 (1950), p. 1-2.
- , [brief aan 'Jan Willem']], *Blurb* nr. 5 (1950), p. 3.
- , 'Een (onmogelijke) dialoog over (moderne) poëzie', *Podium* 11 (1956), p. 1-9.
- , 'Op het veld van eer', *Gard Sivik* 13 (1959), p. [15]-[18].
- Vliet, Fred van, 'Herfst', *Ontmoeting* 9 (1955-1956), p. 353.
- Voeten, Bert, 'De trein', *Nationale snipperdag* (1954), p. 113-114.
- Vrekhem, Georges van, 'Solodroom', *Gard Sivik* 26 (1962), p. [37]-[52]; 27 (1962), p. [48]-[57]; 28 (1962), p. [41]-[49].
- Vries, Hendrik de, 'Op de sonnettenprijsvraag der Maatschappij voor Letterkunde', *Podium* 6 (1950), p. 394.
- , 'Van 'klimaten' gesproken', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 590-592.
- Vries, Theun de, 'De vijfde mei', *Nationale snipperdag* (1954), p. 27-28.
- , 'Signalen uit het donker', *Maatstaf* 10 (1962-1963), p. 327-416.
- Vroman, Leo, 'Vrede', *Nationale snipperdag* (1954), p. 5-6.
- , 'Over de dichtkunst – een lezing met demonstraties', *De Gids* 123 (1960) II, p. 21-36, 119-127.
- Vuyk, Beb, 'De oudste waardigheid', *Tirade* 6 (1962), p. 184-200.
- , 'Antwoord van Beb Vuyk', *Tirade* 6 (1962), p. 239-240.
- Wageningen, J. van, 'Jodenballade 1954', *Nationale snipperdag* (1954), p. 125-126.
- , 'Rijm van het vergeten', *Maatstaf* 6 (1958-1959), p. 34-35.
- Warmond, Ellen, 'Hagepreek, te houden op de laatste zondag van de vrede', *Maatstaf* 2 (1954-1955), p. 678.
- , 'Recept', *Maatstaf* 2 (1954-1955), p. 885.
- , 'Wat wil je toch?', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 80.
- , '5-5-55', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 81.
- , 'Broeders en zusters', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 82.
- , 'Waarschuwing aan de kinderen', *Maatstaf* 3 (1955-1956), p. 554.
- , 'Neergang', *Maatstaf* 5 (1957-1958), p. 509.
- Warren, Hans, 'Gard Sivik: vitaal tijdschrift van de jonge avantgardisten', *Gard Sivik* 29 (1962), p. [50]-[51].
- Wentinck, Ch.H., 'Het Duitse irrationalisme: ontwikkeling en politieke gevolgen', *Libertinage* 3

- (1950), p. 25-39.
- Werkman, Evert, 'Bloemendaal mei 1960', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 78-80.
- Westerlinck, Albert, 'De katholieke roman in deze tijd', *Roeping* 29 (1953-1954), p. 242-259, 312-324.
- Wiessing, H.P.L., 'Wij logeerden in Moskou', *Roeping* 36 (1960-1961), p. 559-569, 628-639, 708-720.
- Wijnen, Nico, 'Uw stemmen naderen', *Nationale snipperdag* (1954), p. 130.
- Wijnen, Nico, 'Ik weet niet ...', *Maatstaf* 8 (1960-1961), p. 472.
- Wolken, Ben, '[zonder titel]', *Roeping* 36 (1960-1961), p. 656-658, 739; 37 (1961-1962), p. 120.
- Wolkers, Jan, 'Mattekeesjes, of de zielenreinigingen van de Nederlandse klamboemaatschappij', *Podium* 13 (1958-1959), p. 120-125.
- Zeyst, R. van, 'De nieuwe vrije stem', *Tirade* 1 (1957), p. 95-100.

Overige bronnen en geraadpleegde literatuur

- Adams, W. (red.), en R. Breugelmans, *Reizende bladen. Literaire tijdschriften van Noord en Zuid na 1945*. Eindhoven 1974.
- Akkerman, Tjitske (red.), en Siep Stuurman, *De zondige Rivière van het katholicisme. Een lokale studie over feminisme en ontzuiling 1950-1975*. Amsterdam 1985.
- Alberts, A., *De eilanden*. Amsterdam 1952.
- Alphen, Ernst van, *De toekomst der herinnering. Essays over moderne Nederlandse literatuur*. Amsterdam 1993.
- , *Schaduw en spel. Herbeleving, historisering en verbeelding van de Holocaust*. Rotterdam 2004.
- Anbeek, Ton, 'Aanval en afstandelijkheid: een vergelijking tussen Nederlandse en Amerikaanse romans', *De Gids* 144 (1981), p. 70-76.
- , 'Existentialisme in de Nederlandse literatuur: een absurd probleem?', *Literatuur* 1 (1984), p. 4-8.
- , 'De Tweede Wereldoorlog in de Nederlandse roman', in: David Barnouw, Madelon de Keizer en Gerrold van der Stroom (red.), *1940-1945: Onverwerkt verleden? Lezingen van het symposium georganiseerd door het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie, 7 en 8 mei 1985*. Utrecht 1985, p. 73-87.
- , *Na de oorlog. De Nederlandse roman 1945-1960*. Amsterdam 1986.
- , *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur tussen 1885 en 1985*. Amsterdam 1990.
- , 'Twen / Taboe "enig die grote paddenstoel"', *Literatuur* 8 (1991), p. 344-345.
- , "'Niet het moment voor experimenten". De twee gezichten van de jaren vijftig', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 19-26.
- Andreas, Hans, *De sonnetten van de kleine waanzin*. 's-Gravenhage 1957.
- Arendt, Hannah, *Eichmann in Jerusalem. A report on the banality of evil*. New York 1963.
- Asscher, Maarten, 'Tussen taal en verbeelding. De vier treden van het literair engagement', *De Gids* 178 (2015), nr. 2, p. 22-25.
- Assmann, Aleida, *Erinnerungsräume. Formen und Wandlungen des kulturellen Gedächtnisses*. München 1999.
- , 'Re-framing memory. Between individual and collective forms of constructing the past', in: Karin Tilmans, Frank van Vree and Jay Winter (eds.), *Performing the past. Memory, history and identity in modern Europe*. [Amsterdam] 2010, p. 35-50.
- Attridge, Derek, *The singularity of literature*. London/New York 2004.
- Auwers, Fernand, *Schrijven of schieten. Interviews*. Antwerpen/Utrecht 1969.

- , *Engagement of escapisme? Nieuwe gesprekken met Ernst van Altena* [e.a.] Weesp/Antwerpen 1985.
- Bakhtin, M.M., 'Discourse in the novel', in: idem, *The dialogic imagination. Four essays*. Austin 1981 (University of Texas Press Slavic series: 1), p. 259-422.
- Bakhtin, Mikhail, *Problems of Dostoevsky's poetics*. Manchester 1984 (Theory and History of Literature: 8).
- [Bakker, Bert (red.), D.H. Couvée en Jan Kassies], *Visioen en werkelijkheid. De illegale pers over de toekomst der samenleving*. Den Haag 1963.
- B[akker], M[arcus], 'Experiment ter wille van het experiment', *De Waarheid*, 8 november 1949.
- Bakker, Marcus, 'De Vrije Katheder. Vriend of Tegenstander? Over zwijgende intellectuelen en valse progressiviteit', *De Waarheid*, 21 december 1949.
- Bakker, Siem, *Literaire tijdschriften van 1885 tot heden*. Amsterdam 1985.
- Bank, Jan, *Oorlogsverleden in Nederland*. Baarn 1983.
- , 'Televisie in de jaren zestig', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 191 (1986), p. 52-75.
- Baudelaire, Charles, *Les fleurs du mal*. Paris 1857.
- Bax, Sander, *De taak van de schrijver. Het poëtische debat in de Nederlandse literatuur 1968-1985*. 's-Hertogenbosch 2007.
- , "'De elite van vandaag". De schizofrene receptie van Menno ter Braak in het literaire tijdschrift *Tirade*', *Voortgang* 25 (2007), p. 123-143.
- , "'Waar ernst was, moet spel komen". Harry Mulisch tussen Groot Schrijver en Publieke Intellectueel', *Ts. Tijdschrift voor tijdschriftstudies* 26 (2009), p. 35-52.
- , 'Hoe veel toekomst heeft gisteren?', *Verslagen & mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde* 121/3 (2011), p. 313-328.
- , *De Mulisch mythe. Harry Mulisch: schrijver, intellectueel, icoon*. Amsterdam 2015.
- Beekman, E.M., *Paradijzen van weleer. Koloniale literatuur uit Nederlands-Indië, 1600-1950*. Amsterdam 1998.
- Beeks, Sarah, *Alsof het woord geen actie is. Hugo Claus en het engagement in de jaren zestig*. Proefschrift, Antwerpen 2013.
- Berg, J. van den (red.), Han Lammers en Harry Mulisch, *Zo is het*. Amsterdam 1964 (Kwadraatpamflet: 19).
- Berg, Joop van den, 'Bellettrie over Nieuw-Guinea, van 1945 tot heden', *Indische Letteren* 6 (1991), p. 67-78.
- Bescherming Bevolking, *Wenken voor de bescherming van uw gezin en uzelf*. 's-Gravenhage 1961.
- Besten, Ad den, *Dichters van morgen. Een bloemlezing uit de poëzie van jonge dichters*. Amsterdam 1958.
- , *Ik uw dichter. Een hoofd-stuk uit de immanente poëtica van de dichters van '50*. Haarlem 1968.
- Betts, Raymond E, 'Decolonization. A brief history of the word', in: Els Bogaerts and Remco Raben (red.) *Beyond empire and nation. The decolonization of African and Asian societies, 1930s-1960s*. Leiden 2012 (Verhandelingen van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde: 244), p. 23-37.
- Beunders, H.J.G., "'Verover de cultuur!" Cobra, de fellow-travellers en de moraal', in: J. Hoffenaar en G. Teitler (red.), *De Koude Oorlog. Maatschappij en krijgsmacht in de jaren '50*. 's-Gravenhage 1992, p. 41-53.
- Bibeb, 'Lucebert. Ik ben een kijkmens', in: idem, *Bibeb & Vip's*. Amsterdam 1965, p. 181-193.
- Bijl, Paul, 'Colonial memory and forgetting in the Netherlands and Indonesia', *Journal of Genocide*

- Research* 14 (2012) 3-4, p. 441-461.
- [Blijstra, R. (red.)], *Schrijvers voor de keuze. Getuigenissen over de cultuurtaak van de schrijver*. 's-Gravenhage 1950.
- Bloembergen, Marieke, 'Oeroeg, kleine aardverschuiving', in: Madelon de Keizer en Marije Plomp (red.), *Een open zenuw. Hoe wij ons de Tweede Wereldoorlog herinneren*. Amsterdam 2010, p. 421-431.
- Blom, J.C.H., 'Jaren van tucht en ascese. Enige beschouwingen over de stemming in herrijzend Nederland (1945-1950)', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 96 (1981), p. 300-333.
- , *In de ban van goed en fout? Wetenschappelijke geschiedschrijving over de bezettingstijd in Nederland*. Bergen 1983.
- , 'Een burgerlijk verzuilde samenleving (1918-1960)', in: idem en E. Lamberts (red.), *Geschiedenis van de Nederlanden*. Rijswijk [1993], p. 336-365.
- , A.C. 't Hart, I. Schöffner, met medewerking van J.M. de Maar-Willink, *De affaire-Menten. Eindrapport van de Commissie van onderzoek betreffende het opsporingsbeleid inzake Menten vanaf de bevrijding tot de zomer van 1976 en de invloeden waaraan dat beleid al dan niet heeft blootgestaan*. 's-Gravenhage [1979].
- Boef, August Hans den, 'De kool en de geit in de theeplantage, Hella Haasse in Indië', *Dietsche Warrande en Belfort* 137 (1992), p. 617-623.
- , 'De hele jobsiade. Nederlandse fictie en de Indonesische dekolonisatie van troost en trauma', *Bzzlletin* 25/228 (1995), p. 65-78.
- Bogaerts, Els and Remco Raben, 'Beyond empire and nation', in: ibidem (red.) *Beyond empire and nation. The decolonization of African and Asian societies, 1930s-1960s*. Leiden 2012 (Verhandelingen van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde: 244), p. 7-21.
- Bolkestein, Frits, *Onverwerkt verleden*. Amsterdam 1998.
- Bonte, Rita, "Als een bestofte handschoen hangen mijn cursieve jaren hier". De Tweede Wereldoorlog in de poëzie van Gerrit Kouwenaar', *Literatuur* 15 (1998), p. 206-214.
- Boom, Bart van der, *Atoomgevaar? Dan zeker B.B. De geschiedenis van de Bescherming Bevolking*. Den Haag 2000.
- , *Wij weten niets van hun lot! Gewone Nederlanders en de Holocaust*. Amsterdam 2012.
- Boon, Louis Paul, *Mijn kleine oorlog*. Brussel [1946].
- , *De Kapellekensbaan. Roman*. Amsterdam 1953.
- , *Zomer te Ter-Muren. Het 2de boek over de Kapellekensbaan*. Amsterdam 1956.
- [Bordewijk, F.], 'Sonnettenprijsvraag', *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, 1950-1951*, p. 231-233.
- Bork, G.J. van, D. Delabastita, H. van Gorp, P.J. Verkruijsse en G.J. Vis, *Algemeen letterkundig lexicon*. [Z.p. 2012]; <www.dbnl.org/titels/titel.php?id=delao12alge01>.
- , H. Struik (red.), P.J. Verkruijsse en G.J. Vis, *Letterkundig lexicon voor de neerlandistiek*. [Z.p. 2002]; <www.dbnl.org/titels/titel.php?id=borkoo1etto1>.
- Bormans, Peter, *"Ik hoop dat ik stoor". De poëzie van Jan G. Elburg (1919-1992)*. Gent 2004 (Studies op het gebied van de moderne Nederlandse literatuur: 7).
- Bosmans, J., 'Het maatschappelijk-politieke leven in Nederland 1945-1980', in: [D.P. Blok e.a. (red.)], *Algemene geschiedenis der Nederlanden*, dl. 15. Haarlem 1982, p. 269-316.
- Bosscher, D.F.J., 'Sporen van de Koude Oorlog. De weerslag van het Oost-Westconflict op enkele deelgebieden van de Nederlandse cultuur', in: J. Hoffenaar en G. Teitler (red.), *De Koude oorlog. Maatschappij en krijgsmacht in de jaren '50*. 's-Gravenhage 1992, p. 24-40.

- Bosscher, Doeko, 'De jaren vijftig epischer geduid', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 112 (1997), p. 209-226.
- Bossenbroek, Martin, *De meelstreep*. Amsterdam 2001.
- Bourdieu, Pierre, *Les règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire*. Paris 1992.
- Bralleput, Karel, *Fabriekswater. Bitse versjes en moedeloze verhaaltjes*. Amsterdam 1956.
- Brecht, Bertolt, *Hauspostille*. [Berlin] 1927.
- , *Moeder Courage en haar kinderen. Een kroniek uit de Dertigjarige Oorlog*. Vert. door Gerrit Kouwenaar. Amsterdam 1967.
- Brems, Hugo, 'Eind 1950: Hugo Claus vertrekt naar Parijs. Contacten tussen experimentele schilders en schrijvers', in: M.A. Schenkeveld-van der Dussen (red.), *Nederlandse literatuur, een geschiedenis*. Groningen 1993, p. 721-727.
- , *Altijd weer vogels die nesten beginnen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1945-2005*. Amsterdam 2006.
- Brillenburg Wurth, Kiene (red.), en Ann Rigney, *Het leven van teksten. Inleiding tot de literatuurwetenschap*. Amsterdam 2006.
- Broekmeijer, M.W.J.M., *Strategische economie. De economische problemen van de totale oorlog*. Amsterdam 1960.
- Brokken, Jan, 'Lucebert. De keizer in ballingschap', *Haagse Post*, 22 april 1978, p. 44-53.
- , 'Lucebert en het onvermogen', *Haagse Post*, 12 april 1980, p. 60-67.
- Brouwers, Jeroen, *Bezonken rood*. Amsterdam 1981.
- Bruyn, Frans de, 'Hugo Claus kan Vlaanderen niet missen', *Vrij Nederland*, 31 maart 1962.
- Buddingh', C., *Water en vuur*. Amsterdam 1951 (De Windroos: 17).
- Buelens, Geert, 'Iets publieks. De poëzie van Hugo Claus in de jaren 60', *Het teken van de ram. Bijdragen tot de Claus-studie* 4 (2005), p. 159-185.
- Buikema, Rosemarie, 'Te veel werkelijkheid is dodelijk voor de kunst', *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde* 126 (2010), p. 202-216.
- Burg, Fenna van den, *De Vrije Katheder 1945-1950. Een platform van communisten en niet-communisten*. Amsterdam 1983.
- , 'De Koude oorlog en de minderheid', *De Gids* 147 (1984), p. 55-71.
- Burgers, Herman, *De garioeda en de ooievaar. Indonesië van kolonie tot nationale staat*. Leiden 2010 (Verhandelingen van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde: 266).
- Buskes, J.J. jr., *Hoera voor het leven*. Amsterdam [1959] (Van gisteren tot morgen: 1).
- Buurlage, Jos, *Onveranderlijk veranderlijk. Harry Mulisch tussen literatuur, journalistiek, wetenschap en politiek in de jaren zestig en zeventig*. Amsterdam 1999.
- Calis, Piet, *Het ondergronds verwachten. Schrijvers en tijdschriften tussen 1941 en 1945*. Amsterdam 1989.
- , *Speeltuin van de titaantjes. Schrijvers en tijdschriften tussen 1945 en 1948*. Amsterdam 1993.
- , *De vrienden van weleer. Schrijvers en tijdschriften tussen 1945-1948*. Amsterdam 1999.
- , *Het elektrisch bestaan. Schrijvers en tijdschriften tussen 1949 en 1951*. Amsterdam 2001.
- Captain, Esther, 'Van pelgrimsreis naar erfgoedtoerisme. Sporen van de oorlog in Indonesië en Japan', in: Frank van Vree en Rob van der Laarse (red.), *De dynamiek van de herinnering. Nederland en de Tweede Wereldoorlog in een internationale context*. Amsterdam 2009, p. 66-84.
- Charles, J.B., *Volg het spoor terug*. Amsterdam 1953.
- , 'Zullen wij tekenen of mogen wij niet?', *De Groene Amsterdammer*, 8 januari 1955.
- , 'Eastern approaches', *De Nieuwe Stem* 12 (1957), p. 200-209.
- , *Van het kleine koude front*. Amsterdam 1962.

- Claus, Hugo, Harry Mulisch, Louis Andriessen [e.a.], *Blauwdruk van de opera Reconstructie. Een moraliteit*. Amsterdam 1969.
- Cornets de Groot, [R.A.], *Met de gnostische lamp. Krimi-essay over de dichtkunst van Lucebert*. 's-Gravenhage 1979.
- Cornets de Groot, R.A., 'De metamorfose van het woord', *Kentering* 10 (1969) 3/4, p. 69-71.
- , 'Ontwerp voor een quizz', in: Hans Groenewegen (red.), *Licht is de wind der duisternis. Over Lucebert*. Groningen 1999, p. 57-73.
- Cremer, Jan, *Ik, Jan Cremer*. Amsterdam 1964 (Literaire Reuzenpocket: 64).
- Culler, Jonathan, *Framing the sign. Criticism and its institutions*. Oxford 1988.
- Daudt, H. en B.A. Sijes, *Beeldreligie. Een kritische beschouwing naar aanleiding van reacties op de derde aflevering van "Zo is het" ...* Amsterdam 1966.
- Dautzenberg, J.A. (red.), *De sleutel in de kast. Over 'Het stenen bruidsbed' van Harry Mulisch*. Amsterdam 1989.
- Denis, Benoît, *Littérature et engagement. De Pascal à Sartre*. Paris 2000 (Points. Essais: 407).
- Dera, Jeroen, 'Aan een boom zo volgeladen met Gard Siviki, mist men die ene mispel niet': *Gard Sivik versus Podium, 1960-1964*, *Ts. Tijdschrift voor tijdschriftstudies* 25 (2009), p. 4-19.
- [Derde Weg], 'Vredesbeweging "De Derde Weg"', *De Nieuwe Stem* 7 (1952), p. 1-4.
- Dermoût, Maria, *Nog pas gisteren*. Amsterdam 1951.
- Dijk, Yra van, 'Uitblinken in overleven. De erfenis van de Shoah bij Arnon Grunberg', in: Johan Goud (red.), *Het leven volgens Arnon Grunberg. De wereld als poppenkast*. Kampen/Kapellen 2010, p. 74-104.
- , 'Intertekstualiteit in de neerlandistiek. Van gunstbejag naar horizonsverstrooiing: de plaats van intertekstualiteit in de Nederlandse letterkunde 1797-2011', in: Yra van Dijk, Maarten de Pourcq, Carl de Strycker (red.), *Draden in het donker. Intertekstualiteit in theorie en praktijk*. Nijmegen 2013, p. 171-192.
- , Maarten de Pourcq, Carl de Strycker (red.), *Draden in het donker. Intertekstualiteit in theorie en praktijk*. Nijmegen 2013.
- Dis, Adriaan van, *Nathan Sid*. Amsterdam 1983.
- , *Indische duinen. Roman*. Amsterdam 1994.
- , *Familieziek. Een roman in taferelen*. Amsterdam 2002.
- Doel, H.W. van den, 'Linggadjati / Linggarjati', in: Wim van den Doel (red.), *Nederland in de twintigste eeuw*. Amsterdam 2010 (Plaatsen van Herinnering: [4]), p. 182-195.
- Dolle, Esther ten, 'Was het werkelijk Oeroeg?', *Indische Letteren* 20 (2005), p. 223-231.
- Doolaard, A. den, 'De gal loopt mij over', *De Linie*, 15 april 1949.
- Dorleijn, Gillis J. (eds.), Ralf Grüttemeier en Liesbeth Korthals Altes, *The autonomy of literature at the fins de siècles (1900 and 2000). A critical assessment*. Leuven/Paris/Dudley 2007 (Groningen Studies in Cultural Change: 32).
- Dorleijn, Gillis J. (red.), Kees van Rees, *De productie van literatuur. Het Nederlandse literaire veld 1800-2000*. Nijmegen 2006.
- Dresden, S., 'De literaire getuige', in: idem, *De literaire getuige. Essays*. Den Haag 1959, p. 207-256.
- , *Vervolging, vernietiging, literatuur*. Amsterdam 1991.
- Drooglever, P.J., *Een daad van vrije keuze. De Papoea's van westelijk Nieuw-Guinea en de grenzen van het zelfbeschikkingsrecht*. Den Haag/Amsterdam 2005.
- Duivenvoorden, Eric, *Rebelse jeugd. Hoe nozems en provo's Nederland veranderden*. [Amsterdam 2015].
- Dunk, H.W. von der, *Wederopbouw, welvaart en onrust. Nederland in de jaren vijftig en zestig*.

- Houten 1986.
- , *Twee buren, twee culturen. Opstellen over Nederland en Duitsland*. Amsterdam 1994.
- Dunk, Hermann von der, 'In de houdgreep van de bezetting', in: Elrud Ibsch, Anja de Feijter & Dick Schram (red.), *De lange schaduw van vijftig jaar. Voorstellingen van de Tweede Wereldoorlog in literatuur en geschiedenis*. Leuven/Apeldoorn 1996 (Literatuur in Veelvoud: 9), p. 9-24.
- Eijkelboom, Jan, 'De profeet als profiteur', *Propria Cures*, 22 oktober 1955.
- Elburg, Jan G., *Laag Tibet*. Amsterdam [1952].
- , *Geen letterheren. Uit de voorgeschiedenis van de vijftigers*. Amsterdam 1987.
- Engelen, D., *Geschiedenis van de Binnenlandse Veiligheidsdienst*. 's-Gravenhage 1995.
- Engelen, Theo, 'Stiekem en met mate? Huwelijk en voortplanting in Nederland tijdens de jaren vijftig', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 131-146.
- Ester, Hans (red.), Chris van der Merwe en Etty Mulder, *Woordeloos tot verhaal. Trauma en narratief in Nederlands en Afrikaans*. Hilversum 2012.
- Faassen, Sjoerd van, 'Een "algemeen orgaan van hedendaagsche radicale stemmen en stroomingen". De oprichting van *De Nieuwe Stem* tijdens de Tweede Wereldoorlog', *Ts. Tijdschrift voor tijdschriftstudies* 21 (2007), p. 43-64.
- Faber, Ad W., 'De Nieuwe Stem ... hartekind en zorgenkind van Jan Romein', in: Bart Hageraats (red.), *Geloof niet wat geschiedschrijvers zeggen... 'Honderd jaar Jan Romein, 1893-1993*. Amsterdam 1995, p. 69-86.
- Fasseur, Cees, 'Weg uit het paradijs', in: idem, *De weg naar het paradijs en andere Indische geschiedenissen*. Amsterdam 1995, p. 234-251.
- , 'Koloniale mythen en hun makers', in: idem, *De weg naar het paradijs en andere Indische geschiedenissen*. Amsterdam 1995, p. 252-273.
- Feijter, Anja de, *Apocrief/de analphabetische naam. Het historisch debuut van Lucebert in het licht van de intertekst van Joodse mystiek en Hölderlin*. Amsterdam 1994.
- , 'De geschiedenis van Gard Sivik: de overgang van een experimentele naar een nieuw-realistische poëtica in Nederland en Vlaanderen', in: Ralf Grüttemeier en Jan Oosterholt (red.), *Een of twee Nederlandse literaturen? Contacten tussen de Nederlandse en Vlaamse literatuur sinds 1830*. Leuven 2008.
- Fens, Kees, *De tweede stem. Over poëzie*. Amsterdam 1984.
- Ferdinandusse, Rinus, Jan Blokker en Dimitri Frenkel Frank (samenst.), *Zo is het toevallig ook nog 's een keer. Drie seizoenen 'Zo is het ...' in teksten en foto's*. Amsterdam 1966.
- Flaubert, Gustave, *Drie vertellingen*. Vert. door Hans van Pinxteren. Utrecht/Antwerpen 1988.
- Fokkema, R.L.K., 'De poëzie-conceptie van Jan G. Elburg', *De Revisor* 4 (1977), p. 39-46.
- , *Het komplot der Vijftigers. Een literair-historische documentaire*. Amsterdam 1979.
- Fokkema, Redbad, *Aan de mond van al die rivieren. Een geschiedenis van de Nederlandse poëzie sinds 1945*. Amsterdam/Antwerpen 1999.
- , 'Heilige nuchterheid', in: Hans Groenewegen (red.), *Licht is de wind der duisternis. Over Lucebert*. Groningen 1999, p. 183-199.
- Foucault, Michel, *De woorden en de dingen. Een archeologie van de menswetenschappen*. Baarn 1973.
- , *De orde van het vertoog*. Meppel 1976.
- Francken, Eep, 'Zo is het mij verteld. *De ondergang van de familie Boslowits* van Gerard Reve', *Literatuur* 11 (1994), p. 340-346.
- Frank, Anne, *Het achterhuis. Dagboekbrieven van 12 juni 1942-1 augustus 1944*. Amsterdam 1947.

- Franssen, Gaston, *Gerrit Kouwenaar en de politiek van het lezen*. Nijmegen 2008.
- , 'Intertekstualiteit versus interdiscursiviteit', in: Yra van Dijk, Maarten de Pourcq, Carl de Strycker (red.), *Draden in het donker. Intertekstualiteit in theorie en praktijk*. Nijmegen 2013, p. 231-248.
- Gallagher, Catherine, & Stephen Greenblatt, *Practicing new historicism*. Chicago/London 2000.
- Goedegebuure, Jaap, 'Ad Acta gelegd. Verwerking van oorlogservaringen in de Nederlandse literatuur van na 1945', in: Hans Ester, Chris van der Merwe, Ety Mulder (red.), *Woordeloos tot verhaal. Trauma en narratief in Nederlands en Afrikaans*. Hilversum 2012, p. 43-60.
- Gorter, Herman, *De school der poëzie*. Amsterdam 1897.
- Gout, F.P., 'Het socio-culturele leven in Nederland 1945-1980', in: [D.P. Blok e.a. (red.)], *Algemene geschiedenis der Nederlanden*, dl. 15. Haarlem 1982, p. 337-368.
- Greenblatt, Stephen, *The power of forms in the English Renaissance*. Norman (Oklahoma) 1982.
- , 'Culture', in: Michael Payne (ed.), *The Greenblatt reader. Stephen Greenblatt*. Oxford 2005, p. 11-17.
- , 'Towards a poetics of culture', in: Michael Payne (ed.), *The Greenblatt reader. Stephen Greenblatt*. Oxford 2005, p. 18-29.
- Groenewegen, Hans, 'Het wonderbeeld van een woord', in: Hans Groenewegen (red.), *Licht is de wind der duisternis. Over Lucebert*. Groningen 1999, p. 17-56.
- , *Het handschrift van Lucebert*. Groningen 2009.
- Groos, Marije, '575 sonnetten uit de tijd van '50. De Maatschappij geeft vergeten schatten prijs', *Nieuw Letterkundig Magazijn* 19 (2001), p. 2-8.
- , 'Een hard en waakzaam woord. Engagement in het werk van Vijftig', *Literatuur* 19 (2002), p. 266-273.
- , 'Koude Oorlog leefde wel in literair Nederland', *Trouw*, 6 januari 2015.
- Haarsma, Mariëtte (red.), Erna Staal en Murk Salverda, *De onderkant van het tapijt. Harry Mulisch en zijn oeuvre 1952-1992*. 's-Gravenhage/Amsterdam 1992 (Schrijversprentenboek: 33).
- [Haasse, Hella S.], *Oeroeg*. Amsterdam 1948.
- Haese, Jan D', 'Van Dutch Comfort tot Funhouse', *Ons Erfdeel* 14 (1971) 4, p. 153.
- Havenaar, Ronald, *De tocht naar het onbekende. Het politieke denken van Jacques de Kadt*. Amsterdam 1990.
- Havik, Gijs, & Leonie Wolthuis, 'Bert Bakker en Lucebert. Van financiële afhankelijkheid tot literaire aanhankelijkheid', *Zacht Lawijd* 7 (2007-2008), p. 96-102.
- Hecht, Werner (ed.), *Brechts 'Dreigroschenoper'*. Frankfurt am Main 1985.
- Heijden, Chris van der, *Grijs verleden. Nederland en de Tweede Wereldoorlog*. Amsterdam 2001.
- , *Dat nooit meer. De nasleep van de Tweede Wereldoorlog in Nederland*. Amsterdam/Antwerpen 2011.
- Hellema, Duco, *Nederland in de wereld. De buitenlandse politiek van Nederland*. Houten-Antwerpen 2014.
- Heraty, Toety, 'Dekolonisatie, amnesia en anamnese', *Indische Letteren* 11 (1960), p. 64-73.
- Herman, Luc, & Bart Vervaeck, *Vertelduivels. Handboek verhaalanalyse*. [Brussel/Nijmegen] 2005 (Tekst en Tijd: 7).
- Hermans, Willem Frederik, *De tranen der acacia's*. Amsterdam 1949.
- , *Ik heb altijd gelijk*. Amsterdam 1951.
- Hermans, W.E., *Het geweten van de Groene Amsterdammer, of Volg het spoor omhoog*. Amsterdam 1955.
- Hermans, Willem Frederik, *De donkere kamer van Damocles*. Amsterdam 1958.

- , *Mandarijnen op zwavelzuur*. Groningen 1963 [i.e. 1964].
- Herzberg, Abel J., *Kroniek der Jodenvervolging*. = [J.J. van Bolhuis, C.D.J. Brandt, H.M. van Randwijk, B.C. Slotemaker (red.)], *Onderdrukking en verzet. Nederland in oorlogstijd*. Dl. [3], Arnhem/Amsterdam [1950].
- , *Eichmann in Jeruzalem*. Den Haag 1962.
- Heumakers, Arnold, *Schoten in de concertzaal. Over literatuur, politiek en het Kwaad*. Amsterdam 1993.
- Heynders, Odile, *Langzaam leren lezen. Paul Rodenko en de poëzie*. Tilburg 1998.
- , *Voices of Europe. Literary writers as public intellectuals*. Tilburg 2009.
- , ‘Politics in poetry: epic poetry as a critique of Dutch culture’, *Literator* 31/3 (2010), p. 79-99.
- , ‘De kartelrand van de literatuur. Literaire essays in de Nederlandse politieke context’, in: Lars Bernaerts, Carl de Strycker en Bart Vervaeck (red.), *Breuken en bruggen. Moderne Nederlandse literatuur/hedendaagse perspectieven*. Gent 2011 (SEL-reeks: 2), p. 197-216.
- Hijink, Roel, *Het gedenkteken, de plek en de herinnering. De monumentalisering van de Duitse kampen in Nederland*. Proefschrift Universiteit van Amsterdam 2010; ook verschenen als *Vormalige concentratiekampen. De monumentalisering van de Duitse kampen in Nederland*. Hilversum 2011.
- Hilberdink, Koen, *‘Ik ben een vreemdeling. Ik sta apart’. Een biografie van Paul Rodenko (1920-1976)*. Amsterdam 2000.
- Hirsch, Marianne, *The generation of postmemory. Writing and visual culture after the Holocaust*. New York [etc.] 2012.
- Hoeven, Liesbeth, *Een boek om in te wonen. De verhaalcultuur na Auschwitz*. Hilversum 2015.
- Hofland, H.J.A., *Tegels lichten, of Ware verhalen over de autoriteiten in het land van de voldongen feiten*. Amsterdam 1972.
- , Tom Rooduijn, *Dwars door puinstof heen. Grondleggers van de naoorlogse literatuur*. [Amsterdam] 1997.
- , ‘Herinneringen aan het tijdschrift *Podium* in de jaren vijftig’ in: Cor de Back (red.), *Letteren aan de Maas. Twintig colleges van de Noodfaculteit Letteren Rotterdam*. Rotterdam 2003, p. 104-110.
- Hofman, Peter, ‘Ik ben de bruidegom zoete boeroeboedoer. Vijftig jaar na Luceberts debuut’, *Literatuur* 16 (1999), p. 206-209.
- , *Lichtschikkend en zingend. De jonge Lucebert*. Amsterdam 2004.
- [Huygens, F.P. (red.)], *Keur uit 575 sonnetten, ingekomen bij het bestuur van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden, naar aanleiding van een prijsvraag door haar uitgeschreven in het voorjaar 1950*. Zwolle 1953.
- Ibsch, Elrud, ‘Literatuur en Shoah: van getuigenis tot postmodern verhaal’, in: Elrud Ibsch, Anja de Feijter & Dick Schram (red.), *De lange schaduw van vijftig jaar. Voorstellingen van de Tweede Wereldoorlog in literatuur en geschiedenis*. Leuven/Apeldoorn 1996 (Literatuur in veelvoud: 9), p. 127-139.
- , *Overleven in verhalen. Van ooggetuigen naar ‘jonge wilden’. Joodse schrijvers over de Shoah*. Antwerpen/Apeldoorn 2013.
- Ijpma, Ben, en Ben van Melick (red.), *Ik ben een gemankeerde saxofonist: Lucebert & jazz*. [Rimburg] 2013 (Huis Clos: 48).
- Jager, Gert de, ‘Spoken in de dwaaltuin. Lucebert en de verleidingen van de intertekstualiteit’, Neerlandistiek.nl, publicatiedatum 14 juni 2001.
- Jansen van Galen, John, *Afscheid van de koloniën. Het Nederlandse dekolonisatiebeleid 1942-2012*. Amsterdam/Antwerpen 2013.
- Janssen, Frans A., ‘Het gelijk van Pyrrhon. Over *De tranen der acacia’s*’, in: idem, *Bedriegers en be-*

- drogenen. Opstellen over het werk van Willem Frederik Hermans.* Amsterdam 1980, p. 17-35.
- Jessurun d'Oliveira, H.U., 'Het gedicht als wereld', *Merlyn* 2 (1963-1964), p. 1-23.
- , 'Een lezing lezen, over Vromans Over de dichtkunst', *Merlyn* 4 (1966), p. 327-360.
- , *Scheppen, riep hij, gaat van Au. 11 interviews met W.F. Hermans, Gerrit Achterberg, Lucebert, Pierre Kemp, Harry Mulisch, Louis Paul Boon, Richard Minne, Jan Wolkers, Hugo Claus, G.K. van het Reve, Leo Vroman.* Amsterdam 1977.
- [Jong, Johannes de e.a.], *De katholiek in het openbare leven van deze tijd. Bisschoppelijk mandement 1954.* [Utrecht 1954].
- Jong, L. de, *Het koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog.* 14 dln., 's-Gravenhage 1969-1991.
- Joosten, Jos, 'Over de grens tussen werkelijkheid en woorden. Luceberts Oostberlijnse verblijf bij Bertolt Brecht', *Bzzlletin* 196/197 (1992), p. 25-34.
- , *Feit en tussenkomst. Geschiedenis en opvattingen van Tijd en Mens (1949-1955).* Nijmegen 1996.
- Kadt, J. de, *De Indonesische tragedie. Het treurspel der gemiste kansen.* Amsterdam 1949.
- Kadt, J. de, 'De nieuwe situatie. Indonesië, Zuidoost-Azië en Nederland', *Socialisme & Democratie* 7 (1950), p. 86-97.
- Kadt, Jacques de, 'Het geheim van de Sfinx? Opmerkingen naar aanleiding van "The God that failed"', *Libertinage* 3 (1950), p. 297-311.
- Katus, J., *Volkstelling in opspraak. Een studie naar de overheidsvoorlichting met betrekking tot de volkstelling van 1971.* 's-Gravenhage 1984.
- Keizer, Madelon de (red.), en Marije Plomp, *Een open zenuw. Hoe wij ons de Tweede Wereldoorlog herinneren.* Amsterdam 2010.
- Kennedy, James, *Nieuw Babylon in aanbouw. Nederland in de jaren zestig.* Amsterdam/Meppel 1995.
- Kersten, A.E., 'Nederland en de buitenlandse politiek na 1945', in: [D.P. Blok e.a. (red.)], *Algemene geschiedenis der Nederlanden*, dl. 15. Haarlem 1982, p. 382-400, 485-486.
- Klooster, H.A.J., 'De dekolonisatie van Nederlands-Indië in belletristiek en egodocumenten', *Indische Letteren* 11 (1996), p. 57-63.
- Koedijk, Paul, "'Vrijheid in verantwoordelijkheid". Journalistiek in de jaren vijftig', in: Paul Luyk en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig.* Hilversum 1997, p. 228-238.
- Koestler, Arthur, Ignazio Silone, André Gide, *The God that failed. Six studies in communism.* London [1950].
- Korthals Altes, Liesbeth, 'Over de dubbelzinnigheid van het betogende in de roman. Een analyse van Michel Houellebecq's *Les particules élémentaires*', in: Liesbeth Korthals Altes en Dick Schram (red.), *Literatuurwetenschap tussen betrokkenheid en distantie.* Assen 2000, p. 357-376.
- , 'Aesthetic and social engagement in contemporary French literature. The case of François Bon's *Daewoo*', in: Gillis J. Dorleijn, Ralf Grüttemeier en Liesbeth Korthals Altes (eds.), *The autonomy of literature at the fins de siècles (1900 and 2000). A critical assessment.* Leuven/Paris/Dudley 2007, p. 261-284.
- Kossmann, E.H., *De Lage Landen 1780-1980. Twee eeuwen Nederland en België. Dl. II: 1914-1980.* Amsterdam [etc.] 1986.
- Kousbroek, Rudy, *Het Oostindisch kampsyndroom.* Amsterdam 1992.
- Kouwenaar, Gerrit, 'Schon dada geweest?', *Vrij Nederland*, 13 november 1948.
- , 'Maar wat willen die experimentele jongens dan?', *De Vrije Katheder* 9 (1949), nr. 7 (november), p. 8-9.
- , *Ik was geen soldaat. Roman.* Amsterdam [1951].

- [e.a.], *Vijf 5 tigers. Een bloemlezing uit het werk van Remco Campert, Jan Elburg, Gerrit Kouwenaar, Lucebert, Bert Schierbeek*. Amsterdam [1954].
- , *Val, bom! Nouvelle*. 's-Gravenhage 1956 (Atlantis-reeks: 10).
- , *Hand o.a.* Amsterdam 1956 (De Windroos: 39).
- Krielaars, Michel, *Het kleine koude front. Hoe het Westen Rusland uit het oog verloor*. [Amsterdam 2014].
- Kristel, Conny, *Geschiedschrijving als opdracht. Abel Herzberg, Jacques Presser en Loe de Jong over de Jodenvervolgung*. Amsterdam 1998.
- Kuijper, Jan (red.), Ben Peperkamp, Murk Salverda en G.A.M. Willems, *Het Vroman-effect. Over leven en werk van Leo Vroman*. Amsterdam/'s-Gravenhage 1990 (Schrijversprentenboek: 29).
- Kuiper, Arie, *Een wijze ging voorbij. Het leven van Abel J. Herzberg*. Amsterdam 1997.
- Kuitert, Lisa, 'Afliggers van de literatuur', *Verslagen & mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde* 121/3 (2011), p. 329-331.
- Kundera, Milan, *L'art du roman*. Paris 1986.
- Lafeber, C.V., *Nieuw-Guinea en de Volkskrant*. Assen 1968 (Polemologische Studiën: 9).
- Lanfermann, Petra, *Das bildnerische Werk des niederländischen Künstlers Lucebert (1924-94). Im Spannungsfeld von Tradition und Innovation*. Berlin 2012 (Kunstgeschichte: 92).
- Leenders, Rieke, *Als de hemel valt. Bescherming Bevolking tussen fantasie en werkelijkheid*. Tilburg 2001.
- Leijser, Ron, 'Derde Weg, christelijk anti-militarisme en pacifistisch-socialisme', in: Joost Divendal, Arnold Koper [e.a.] (red.), *Nederland, links en de Koude Oorlog. Breuken en bruggen*. Amsterdam 1982.
- Levinas, Emmanuel, *Totaliteit en Oneindigheid. Essay over de exterioriteit*. Amsterdam 2012.
- Linders, Anneke, 'Vier fronten, één strijd. Mr N.S. Corry Tendeloo in het spanningsveld van continuïteit en verandering 1945-1956', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 109-130.
- Locher-Scholten, Elsbeth, 'Verwerking en koloniaal trauma. Balans en begrippen', *Bzzlletin* 25/228 (1995), p. 3-9.
- Lucebert, 'Verdediging van de 50-ers', *Cobra* 1 (1949), nr. 4, p. 10.
- , *Triangel in de jungle/De dieren der democratie*. 's-Gravenhage 1951.
- , *Apocrief/De analphabetische naam. Gedichten*. Amsterdam [1952] (Ultimatumreeks: 3).
- , *Van de afgrond en de luchtmens*. 's-Gravenhage 1953.
- , *Alfabel*. Amsterdam [1955].
- , *Amulet*. Amsterdam 1957.
- , *Val voor vliegengod. Gedichten*. Amsterdam 1959 (Literaire Pockets: 25).
- , 'Kinderliedje, incompleet, – compleet', *Twen* (1960) p. 22-29.
- , *Gedichten 1948-1963*. Amsterdam 1965 (Literaire Reuzenpocket: 84).
- , *De perfecte misdaad. Klein radiostemmenspel*. Den Haag 1968.
- , *... en morgen de hele wereld*. Amsterdam 1972.
- , *Verzamelde gedichten*. Verzorgd door C.W. van de Watering. Amsterdam 1974.
- , *Oogsten in de dwaaltuin*. Amsterdam 1981.
- , *Verzamelde gedichten*. Amsterdam 2002.
- , *Kalm aan kinderen, er komt nog wat bij. Bekend en onbekend proza*. Bezorgd door Jan Oegema. Amsterdam/Antwerpen 2004.
- , 'De tortuur der muzen', in: idem, *Kalm aan kinderen, er komt nog wat bij. Bekend en onbekend proza*. Bezorgd door Jan Oegema. Amsterdam/Antwerpen 2004, p. 13-16.
- Luykx, Paul, 'Erger dan de Reformatie? Katholieken in de jaren vijftig', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.),

- Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 67-88.
- Maas, Nop, "Een harde kei in de Nederlandse fatsoensvyver". Brieven van G.A. van Oorschot aan W.F. Hermans', *Tirade* 46 (2002), p. 375-392.
- [Maas, Nop (ed.)], *Geert van Oorschot. Hierbij de hele god in proef. Brieven aan Willem Frederik Hermans*. Amsterdam 2003.
- Maier, Henk, 'De grote stilte na "Student Groen"', *Indische Letteren* 11 (1996), p. 86-97.
- Marja, A. (red.), *De fatale bres. Verzen van hedendaagse Duitse dichters*. 's-Gravenhage 1962.
- Martin, Elaine, 'Re-reading Adorno: The 'after-Auschwitz' aporia', *Forum. University of Edinburgh postgraduate journal of culture and the arts* 2 (2006), p. 1-13.
- Maus, Derek C., *Unvarnishing reality. Subversive Russian and American Cold War satire*. Columbia 2011.
- Meijer, Hans, *Den Haag-Djakarta. De Nederlands-Indonesische betrekkingen 1950-1962*. Utrecht 1994.
- , *In Indië geworteld. De twintigste eeuw*. Amsterdam 2004.
- , *Indische rekening. Indië, Nederland en de backpay-kwestie 1945-2005*. Amsterdam 2005 (Van Indië tot Indonesië: 1).
- Meijer, Ischa, *De interviewer en de schrijvers. 50 literaire interviews van 1966 tot 1993*. Amsterdam 2003.
- Meijer, Maaïke, *De lust tot lezen. Nederlandse dichters en het literaire systeem*. Amsterdam 1988.
- , *In tekst gevat. Inleiding tot een kritiek van representatie*. Amsterdam 1996.
- , 'Denken over het essay: inleiding tot het thema', *Nederlandse Letterkunde* 6 (2001), p. 279-288.
- Meulen, G.R. van der, 'De Hongaarse opstand van 1956 en de Nederlandse schrijvers', *Tijdschrift voor geschiedenis* 98 (1985), p. 191-214.
- Minco, Marga, *Het bittere kruid*. Den Haag/Antwerpen 1957 (Ooievaar: 56).
- Mooij, J.J.A., 'Lezen en interpreteren in de literatuurwetenschap', *Forum der Letteren* 1979, p. 202-211.
- [Morele Herbewapening], *Ideologie en coëxistentie*. [Den Haag 1959].
- Mourits, Bertram, *Zestig. Een nieuwe datum in de poëzie*. Amsterdam 2001.
- Mulder, Gerard, en Paul Koedijk, *H.M. van Randwijk. Een biografie*. Amsterdam 1988.
- Mulisch, Harry, *Het stenen bruidsbed*. Amsterdam 1959 (Literaire Reuzenpocket: 1).
- , *De knop, gevolgd door Stan Laurel & Oliver Hardy*. Amsterdam 1960 (Literaire Pocketserie: 51).
- , *Wenken voor de bescherming van uw gezin en uzelf, tijdens de Jongste Dag*. Amsterdam 1961.
- , *De zaak 40/61. Een reportage*. Amsterdam 1962 (Kwadraatpocket: 4).
- , *Bericht aan de rattenkoning*. Amsterdam [1966] (Kwadraatpocket: 22).
- , *Wenken voor de Jongste Dag*. Amsterdam 1967 (Literaire Reuzenpocket: 241).
- , *Het woord bij de daad*. Amsterdam 1968.
- , *De toekomst van gisteren. Protokoll van een schrijverij*. Amsterdam 1972 (Literaire Reuzenpocket: 409).
- , *Ongewijzigde maar thans geheime wenken voor de bescherming van uw gezin en uzelf, tijdens de Jongste Dag*. [Amsterdam] 1981.
- , *De aanslag. Roman*. Amsterdam 1982.
- Nieuwenhuys, Rob, *Oost-Indische spiegel. Wat Nederlandse schrijvers en dichters over Indonesië hebben geschreven, vanaf de eerste jaren der Compagnie tot op heden*. Amsterdam 1972.
- Oegema, Jan, *Lucebert, mysticus. Over de roepingsgedichten en de 'Open brief aan Bertus Aafjes'*. Nijmegen 1999.
- , *Een vreemd geluk. De publieke religie rond Auschwitz*. [Amsterdam] 2003.

- Offermans, Cyrille, 'Vogel leven. Over de late poëzie van Lucebert', in: Hans Groenewegen (red.), *Licht is de wind der duisternis. Over Lucebert*. Groningen 1999, p. 340-364.
- Olink, Hans, *In strijd met De Waarheid. De koude burgeroorlog in Amsterdam*. 1956. Amsterdam 2002.
- Oltmans, Willem, *Memoires 1961*. Baarn 1989.
- Oostindie, Gert, *Postkoloniaal Nederland. Vijfenzestig jaar vergeten, herdenken, verdringen*. Amsterdam 2010 (Postkoloniale geschiedenis in Nederland: 3).
- Otterspeer, Willem, *De zanger van de wrok. Willem Frederik Hermans. Biografie, deel II (1953-1995)*. Amsterdam/Antwerpen 2015.
- Oudvorst, A.F. van, 'Intellectuelen en de wereld na 1945', *Maatstaf* 37 (1989) 8/9, p. 38-51.
- , *De verbeelding van de intellectuelen. Literatuur en maatschappij van Dostojewski tot Ter Braak*. Amsterdam 1991.
- Pattynama, Pamela, '26 februari 1948. Oeroeg van Hella Haasse verschijnt als Boekenweekgeschenk. Herinneringscultuur en "postherinneringen" bij eerste en tweede generatie Indische schrijvers', in: Rosemarie Buikema en Maaïke Meijer (red.), *Kunsten in beweging 1900-1980*. Den Haag 2003 (Cultuur en migratie in Nederland: 1), p. 207-221.
- , "'Laat mij voor één keer schaamteloos terugverlangen ...'" De herinneringsknoop van Indische nostalgie', *Indische Letteren* 23 (2008), p. 50-62.
- Payne, Michael (ed.), *The Greenblatt reader. Stephen Greenblatt*. Oxford 2005.
- , 'Introduction: Greenblatt and new historicism', in: idem (ed.), *The Greenblatt reader. Stephen Greenblatt*. Oxford 2005, p. 1-7.
- Pieters, Jürgen, 'Van oude dingen, de zaken die voorbijgaan. Het New Historicism en de paradigmawissel in het historisch literatuuronderzoek', *Tijdschrift voor Literatuurwetenschap* 1/4 (1996), p. 276-288.
- , *Moments of negotiation. The new historicism of Stephen Greenblatt*. Amsterdam 2001.
- , 'In een denkbeeldige tegenwoordigheid: naar een *new historicism* in de Lage Landen?', *Spiegel der Letteren* 47/3 (2005), p. 252-273.
- Plomp, Marije, *De gentleman-bandiet. Verhalen uit het leven en de literatuur, Nederlands-Indië/Indonesië 1930-1960*. Amsterdam 2008 (Van Indië tot Indonesië: 4).
- Posthumus, K., 'Nederlander en Indonesier mensch tegenover mensch', *Het Nieuws. Algemeen Dagblad*, 16 oktober 1946.
- Praamstra, Olf, "'Zij snapt nul". Hella Haasse, een omstrede "Indisch meisje"', in: Suzanne Fagel, Eep Francken, Rick Honings (red.), *Strijd! Polemieken en conflict in de Nederlandse letteren. Voor Jaap Goedegebuure*. Leiden 2012, p. 110-116.
- Prange, J.M., 'Schon dada geweest', *Vrij Nederland*, 13 november 1948.
- [Presser, J.], *De nacht der Girondijnen*. Amsterdam 1957.
- , *Ondergang. De vervolging en verdelging van het Nederlandse Jodendom, 1940-1945*. 2 dln., 's-Gravenhage 1965 (Monografieën / Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie: 10).
- Raat, G.E.H., *De vervalste wereld van Willem Frederik Hermans*. [Amsterdam] 1985.
- , 'Gerard Reve. Alles betekent iets', *Ons Erfdeel* 33 (1990), p. 38-50.
- Raben, Remco, 'Hoe wordt men vrij? De lange dekolonisatie van Indonesië', in: Els Bogaerts en Remco Raben (red.), *Van Indië tot Indonesië*. Amsterdam 2007 (Van Indië tot Indonesië: 3), p. 12-28.
- Randwijk, H.M. van, 'Omdat ik Nederlander ben', *Vrij Nederland*, 26 augustus 1947.
- , 'Het narrige ongeduld. Indonesië is geen Nederlandse modelboerderij!', *Vrij Nederland*, 11 maart 1950, p. 8.
- , 'De mogelijkheid van Berlijn', *Vrij Nederland*, 16 september 1961.

- , *In de schaduw van gisteren. Kroniek van het verzet 1940-1945*. Den Haag/Amsterdam 1967.
- Remarque, P.H. (red.), *Slaags met de politie. Een documentaire*. Amsterdam 1964 (Kwadraatpocket: 20).
- Renders, Hans, *Braak. Een kleine mooie revolutie tussen Cobra en Atonaal*. Amsterdam 2000.
- Reve, Gerard Kornelis van het, *De ondergang van de familie Boslowits*. Amsterdam 1950.
- , *Tien vrolijke verhalen*. Amsterdam 1961.
- Reve, Simon van het, *De avonden. Een winterverhaal*. Amsterdam 1947.
- Righart, Hans, *De eindeloze jaren zestig. Geschiedenis van een generatieconflict*. Amsterdam/Antwerpen 1995.
- , Piet de Rooy, 'In Holland staat een huis. Weerzin en vertedering over "de jaren vijftig"', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 11-18.
- Robinson, T., 'Nogmaals Oeroeg', *Oriëntatie* 9 (juni 1948), p. 56.
- Rock, Jan (red.), Gaston Franssen en Femke Essink, *Literatuur in de wereld. Handboek moderne letterkunde*. Nijmegen 2013.
- Rodenko, Paul (samenst.), *Nieuwe griffels, schone leien. Van Gorter tot Lucebert, van Gezelle tot Hugo Claus. Een bloemlezing uit de poëzie der avant-garde*. Den Haag/Antwerpen 1954.
- , *Tussen de regels. Wandelen en spoorzoeken in de moderne poëzie*. Den Haag/Antwerpen 1956 (Ooievaar: 31).
- , *De sprong van Münchhausen*. Den Haag 1959.
- , *Met twee maten. De kern van vijftig jaar poëzie, geïsoleerd en experimenteel gesplitst*. Den Haag/Antwerpen 1956 (Ooievaar: 38); Den Haag 1969 (Ooievaar: 251/252).
- Roegholt, Richter, *De geschiedenis van De Bezige Bij, 1942-1972*. Amsterdam 1972 (Literaire Reuzenpocket: 421).
- Röling, Hugo, 'De kortstondige, stille triomf van een "volksbeweging voor het geluk". De jaren vijftig vanuit het perspectief van de NVSH', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 147-170.
- Roggeman, Willem M., *Beroepsgeheim. Gesprekken met schrijvers*. 6 dln., 's-Gravenhage/Antwerpen 1975-1992.
- , 'Gesprek met Lucebert', *De Vlaamse Gids* 69 (1985), p. 2-14.
- Romein-Verschoor, Annie, *Met eigen ogen. Heugenissen van een Indonesische reis*. Amsterdam 1953.
- , 'Reacties op het boek van Charles', *De Nieuwe Stem* 9 (1954), p. 221-229.
- Rossem, M. van, 'Eichmann in Jeruzalem. Een discussie over de banaliteit van het kwaad', in: E. Jonker, M. van Rossem (red.), *Geschiedenis en cultuur. Achttien opstellen*. 's-Gravenhage 1990, p. 139-148.
- Rover, Frans C. de, *De weg van het lachen. Over het oeuvre van Harry Mulisch*. Amsterdam 1987.
- Rovers, Frits, *Voor recht en vrijheid. De Partij van de Arbeid en de Koude Oorlog, 1946-1958*. Amsterdam 1994.
- Ruiter, Frans, 'Het literaire leven', in: Kees Schuyt en Ed Taverne, 1950. *Welvaart in zwart-wit*. Den Haag 2000, p. 437-460.
- Said, Edward W., *Orientalism*. New York 1978.
- Salemink, Theo, *Een andere Lucebert. Op het snijvlak van avant-garde en catholicisme*. Nijmegen 2008.
- Salverda, Reinier, 'Beeld en tegenbeeld van het koloniale verleden', in: Douwe Fokkema en Frans Grijzenhout (red.), *Rekenschap. 1650-2000*. Den Haag 2001, p. 70-93.
- Sandberg, C.G.S., *Indië verloren, rampspoed verloren*. 's-Gravenhage 1914.
- Sartre, Jean-Paul, 'Après Budapest. Sartre parle', *L'Express*, 9 november 1956.

- , *Wat is literatuur*. Amsterdam 1968 (Literaire Documenten serie: 6).
- Schierbeek, Bert, *Het boek Ik*. [Amsterdam] 1951.
- , *De tuinen van Zen. Een essay over het Zenbuddhisme*. Amsterdam 1959.
- Scholten, Harry, ‘Lyriek is de moeder der politiek. Opvattingen over poëzie en maatschappelijk engagement in de dichtersbeweging der Vijftigers’, *Literatuur* 1 (1984), p. 13-18.
- , ‘Poëzie als ondoordringbare landkaart. Over het gedicht “darf ich mitfahren?” van Gerrit Kouwenaar’, *Literatuur* 4 (1987), p. 27-30.
- Schouten, Rob, ‘De wereld is Zwitserland niet’, *Trouw*, 20 december 2014.
- Schram, Dick, ‘Taal behoudt de feiten. De verwerking van de Tweede Wereldoorlog in de literatuur’, in: D.H. Schram en C. Geljon (red.), *Overal sporen. De verwerking van de Tweede Wereldoorlog in literatuur en kunst*. Amsterdam 1990, p. 93-126.
- Schuyt, Kees, *Het spoor terug. J.B. Charles, W.H. Nagel 1910-1983*. Amsterdam 2010.
- , Ed Taverne, 1950. *Welvaart in zwart-wit*. Den Haag 2000 (Nederlandse Cultuur in Europese Context: 4).
- Scova Righini, Bert, *Een leven in twee vaderlanden. Een biografie van Beb Vuijk*. Amsterdam 2005.
- , ‘Beb Vuijk. Twee vaderlanden en twee werelden’, *Indische Letteren* 20 (2005), p. 71-80.
- [Smedts, Mathieu e.a.], *Vijftwintig jaar Vrij Nederland. Een bloemlezing uit het illegale en het na-oorlogse Vrij Nederland*. Amsterdam 1965.
- Smulders, Eric, ‘“Het glazen huis der openbaarheid”. Televisie in de jaren vijftig: de moeizame groei van een modern medium’, in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 249-280.
- Smulders, Wilbert, ‘Mandarijnen op zwavelzuur (1964). De kunst als jungle’, *Literatuur* 17 (2000), p. 346-355.
- Snelders, Lisanne, ‘Oeroeg revisited. Hella Haasses Oeroeg en de culturele herinnering aan Nederlands-Indië en de politionele acties’, *Vooys* 30/3 (2012), p. 28-39.
- Snoek, Kees, ‘“Een vreemde in het land van mijn geboorte”. Over Hella Haasse en Indië/Indonesië’, in: Mariëtte Haarsma, Greetje Heemskerk en Murk Salverda (red.), *Ik maak kenbaar wat bestond. Leven en werk van Hella S. Haasse*. 's-Gravenhage/Amsterdam 1993 (Schrijversprentenboek: 35), p. 16-24.
- , ‘“Dat geheim van geest en bloed”. Hella S. Haasse en Oeroeg’, *Indische Letteren* 14 (1999), p. 110-116.
- Stokvis, Willemijn, *Cobra. Geschiedenis, voorspel en betekenis van een beweging in de kunst van na de Tweede Wereldoorlog*. Amsterdam 1974.
- , *Cobra 1948-1951. Terug naar de bronnen van kunst en leven*. Zwolle 2008.
- Straat, E., ‘De keuze in het duister’, *Kroniek van Kunst en Cultuur* 16 (1956), p. 193-194.
- Stuurman, S., ‘Het zwarte gat van de jaren vijftig’, *Kleio* 25 (1984), afl. 8, p. 6-13.
- Termorshuizen, Gerard, ‘19 december 1948: Lucebert schrijft zijn “Minnebrief aan onze gemartelde bruid Indonesia” – Nederlands-Indië in de literatuur na 1940’, in: M.A. Schenkeveld-van der Dussen (red.), *Nederlandse literatuur, een geschiedenis*. Groningen 1993, p. 715-721.
- , ‘De roep om merdeka’, *Indische Letteren* 11 (1996), p. 51-55.
- Vaessens, Thomas, *De verstoorde lezer. Over de onbegrijpelijke poëzie van Lucebert*. Nijmegen 2001.
- , *De revanche van de roman. Literatuur, autoriteit en engagement*. Nijmegen 2009.
- , ‘“Van vele tafelen heb ik gegeten”. Lucebert als poëzielezer’, in: Lisa Kuitert (red.), *De lezende Lucebert. Bibliotheek van een dichter*. Nijmegen 2009, p. 22-47.
- , *Geschiedenis van de moderne Nederlandse literatuur*. Nijmegen 2013.
- Vasalis, M., *Parken en woestijnen. Gedichten*. Rijswijk 1940 (*Helikon* 10 (1940), nr. 10).
- Velt, Chris In 't, *Jong in de jaren '50. Tijdsbeeld van een generatie*. Utrecht 1994.
- Velthuysen, Ton, *Tirade 1957-1985*. Leiden 1986.

- Vermeij, Roos, en Remco Raben, 'De eigen waarde van de vrouw. Mej. mr Marie Anne Tellegen en het Nederlandse Vrouwen Comité', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 89-108.
- Vervaeck, Bart, 'Essay en vertelling in postmoderne tijden', *Nederlandse Letterkunde* 6 (2001), p. 289-309.
- Vestdijk, Simon, *Pastorale 1943. Roman uit de tijd van de Duitse overheersing*. Rotterdam [etc.] 1948.
- Vinken, Pierre, en Hans van den Bergh, *Het scherp van de snede. De Nederlandse literatuur in meer dan honderd polemieken*. Amsterdam 2010.
- Vinkenoog, Simon (samenst.), *Atonaal. Bloemlezing uit de gedichten van Hans Andreus, Remco Campert, Hugo Claus [...]* 's-Gravenhage 1951.
- , 'Waarom ik protesteer tegen kernbewapening', *Vrij Nederland*, 6 januari 1962.
- Voeten, Bert, *Doortocht. Een oorlogsdagboek 1940-1945*. Amsterdam [1946].
- Vooyo, C.G.N. de, *Historische schets van de Nederlandse letterkunde voor schoolgebruik en hoofd-akte-studie*. 17de herziene en vermeerderde druk, met medewerking van G. Stuiveling. Groningen 1942.
- Vossen, H., 'Het jeugd- en gezinsvraagstuk. Onderwijsbeleid en sociale politiek van de rooms-rode coalitie ter voorkoming van de "democratisering van het Nederlandse volk"', in: Hélène Vossen, Marjan Schwegman en Peter Wester (red.), *Vertrouwde patronen, nieuwe dromen. Nederland naar een modern-industriële samenleving 1948-1973*. IJsselstein 1992, p. 47-55.
- Vree, F.P.I.M. van, 'De vuile was en het gezag. Dagbladpers en journalistieke cultuur in de jaren vijftig en zestig', *Jaarboek Mediageschiedenis* 3 (1991), p. 215-242.
- Vree, Frank van, 'De dynamiek van de herinnering. Nederland in een internationale context', in: Frank van Vree en Rob van der Laarse (red.), *De dynamiek van de herinnering. Nederland en de Tweede Wereldoorlog in een internationale context*. Amsterdam 2009, p. 17-40.
- , Rob van der Laarse, 'Ter inleiding', in: Frank van Vree en Rob van der Laarse (red.), *De dynamiek van de herinnering. Nederland en de Tweede Wereldoorlog in een internationale context*. Amsterdam 2009, p. 7-16.
- Vries, Theun de, *Het meisje met het rode haar. Roman uit het verzet 1942-1945*. Amsterdam 1956.
- Vries, Tity de, *Complexe consensus. Amerikaanse en Nederlandse intellectuelen in debat over politiek en cultuur, 1945-1960*. Hilversum 1996.
- , "'Het kwaad moet met het zwaard bestreden worden". Het non-conformisme van J.B. Charles', in: Paul Luykx en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 27-44.
- , 'The absent Dutch: Dutch intellectuals and the Congress for Cultural Freedom', in: Giles Scott-Smith and Hans Krabbendam (eds.), *The cultural Cold War in Western Europe, 1945-1960*. London/Portland 2003, p. 254-266.
- Vuyk, Beb, *Het laatste huis van de wereld*. Utrecht 1939.
- , *De wilde groene geur*. Amsterdam 1962.
- Wal, Hans van de, *Een aanvechtbare en onzekere situatie. De Nederlandse Hervormde Kerk en Nieuw-Guinea 1949-1962*. Hilversum 2006.
- Walravens, Jan, *Waar is de eerste morgen? De jonge experimentele poëzie in Vlaanderen*. Brussel 1955.
- Watering, C.W. van de, 'Enige komplikaties bij lucebert', *Ons Erfdeel* 12/3 (1968-1969), p. 5-10.
- , *Met de ogen dicht. Een interpretatie van enkele gedichten van Lucebert als toegang tot diens poëzie en poëtica*. Muiderberg 1979.
- , '(R)evolutie of regressie? Over en naar aanleiding van een stuk *Literatuur*', in: W.J. van den Ak-

- ker [e.a.] (red.), *Traditie en vernieuwing. Opstellen aangeboden aan A.L. Sötemann*. Utrecht/Amsterdam 1985, p. 256-270.
- , 'De vroege poëtische opvattingen van Gerrit Kouwenaar', *De Nieuwe Taalgids* 78 (1985), p. 431-446, 513-522; 79 (1986), p. 57-73.
- , "'Wat vermoedt wordt ongeweten". De andere werkelijkheid van Lucebert', *De Gids* 155 (1992), p. 607-617.
- Wee, Jan ter, 'Kouwenaars medewerking aan het dagblad *De Waarheid*', *Voortgang* 4 (1983), p. 273-286.
- Weezel, Max van, en Anet Bleich, *Ga dan zelf naar Siberië! Linkse intellectuelen en de Koude Oorlog*. Amsterdam 1978.
- Weijers, Ido, *Terug naar het behouden huis. Romanschrijvers en wetenschappers in de jaren vijftig*. Amsterdam 1991.
- , 'De slag om Dennendal. Een terugblik op de jaren vijftig vanuit de jaren zeventig', in: Paul Luyck en Pim Slot (red.), *Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig*. Hilversum 1997, p. 45-65.
- Weringh, K. van, 'Het spoor van J.B. Charles', *Het Oog in 't Zeil* 2/6 (1984-1985), p. 21-26.
- Wijffjes, Huub, 'Tussen de "avond van Oud" en de "nacht van Schmelzer". Politiek en radio in de jaren vijftig en zestig', *Jaarboek Mediageschiedenis* 3 (1991), p. 242-263.
- Wildemeersch, Georges, 'Hugo Claus en Tijd en mens: wat voorafging (1947-1949)', *Dietsche Warande en Belfort* 144 (1999), p. 581-594.
- [Willebrands, A.F.], 'Beginselprogram v. De Vrije Katheder', *De Vrije Katheder*, [17] mei 1945, p. [3].
- Witte, Toby, *Een verre vijand komt naderbij. De diplomatieke betrekkingen van Nederland met de Sovjetunie, 1942-1953*. Kampen 1990.
- Wolfswinkel, Rolf, *Tussen landverraad en vaderlandsliefde. De collaboratie in naoorlogs proza*. Amsterdam 1994, p. 47-83.
- Woltjer, J.J., *Recent verleden. De geschiedenis van Nederland in de twintigste eeuw*. Amsterdam 1992.
- Zee, Nanda van der, *Om erger te voorkomen. De voorgeschiedenis en uitvoering van de vernietiging van het Nederlandse jodendom tijdens de Tweede Wereldoorlog*. Amsterdam 1997.
- Zeyst, R. van, 'Lucebert, Gekozen Keizer. Van barricaden naar ivoren toren', *Propria Cures*, 16 oktober 1954.
- Zondergeld, G.R., 'Continuïteit en discontinuïteit in de moderne Nederlandse geschiedenis. De these van J.C.H. Blom nader bezien', *Kleio* 25 (1984), afl. 8, p. 1-6.
- Zonneveld, Peter van, 'Het onbereikbare geboorteland. Indië in het werk van Hella S. Haasse', *Indische Letteren* 13 (1998), p. 3-13.
- Zoonen, Liesbet van, Jan Wieten en Babette van den Berg, "'Het was niet bepaald een wereldwonder": de introductie van de televisie in het Nederlandse gezin', *Jaarboek Mediageschiedenis* 7 (1995), p. 117-147.
- Zwart, Dirk, *De gereformeerde biebouw. Ontmoeting 1946-1964*; themanummer van *Bloknot. Christelijk literair tijdschrift* 6 (1997).

Register

- Aafjes, Bertus 26, 52, 144, 338
Achterberg, Gerrit 158-159, 470, 486
Adenauer, Konrad 289, 460
Adinegoro, Dj. 186-187, 211
Adorno, Theodor 87, 121, 165, 244, 450
Agt, Dries van 93
Alberts, A. 188, 199
Alphen, Ernst van 341
Anbeek, Ton 19, 38, 90, 94, 242, 407
Andreas, Hans 11, 24-25, 59, 61, 63, 148, 192, 407, 423, 473, 487
Appel, Karel 24
Arendt, Hannah 129, 132, 312
Armando 69, 71-73, 85, 153, 295
Assmann, Aleida 89
Attridge, Derek 36
Babylon, Frans 253, 469
Badings, Henk 307
Bakhtin, Mikhail 29, 31-32, 34-35, 46, 287, 483
Bakker, Bert 15, 76-77, 100-101, 125-126, 138, 146, 148-149, 192, 254, 298, 300, 320, 325, 357, 436, 440, 442-443, 454, 457-458, 470, 473, 486-487
Bakker, Marcus 225-226, 243
Banning, W. 193
Barents, J. 247
Barthes, Roland 43
Bastet, Frédéric 12
Batista, Fulgencio 312
Baudelaire, Charles 336, 338, 389, 420
Bergh, Herman van den 423, 425
Bernhard, prins 204
Bernlef, J. 73-74; zie ook: Grauw, J.
Besten, Ad den 69-70, 78-79, 192
Bismarck, Otto von 415
Blake, William 336, 338, 389
Blaman, Anna 232, 240, 242
Blijstra, R. 101, 103
Bloem, J.C. 100
Boef, August Hans den 181
Bolkestein, Frits 217
Boom, Bart van der 229-230
Boon, Louis Paul 67, 69
Borgers, Gerrit 26, 50, 58, 60, 65-66, 76, 137-138, 192, 284
Bosscher, D. 241
Bot, Ben 175
Bouhuys, Mies 438
Bouman, P.J. 193
Bouman, Mies 453, 463
Bourdieu, Pierre 15, 37
Braak, Menno ter 25, 52, 82, 238
Braat, L.P.J. 118
Brabander, Gerard den 12, 103, 110, 254
Brands, G. 74
Brandt, C.D.J. 246
Brecht, Bertolt 374, 388, 413, 451-453
Brems, Hugo 167, 200, 235
Brinkman, Wim 123, 296-297
Brokken, Jan 405-406
Bronkhorst, Leo 100
Brouwers, Jeroen 179
Brulin, Tone 33
Buchman, Frank 439-440, 460
Buddingh', C. 13, 63-68, 73, 76, 134, 214, 218, 225, 249, 285, 422, 434, 441, 469, 473, 487
Buelens, Geert 433
Buikema, Rosemarie 38
Buskes, J.J. 193, 216, 232, 247, 303, 320
Buytendijk, F.J.J. 193
Calis, Piet 296, 297, 320, 324-325, 414
Cammelbeeck, G.J.P. 258
Campert, Remco 24-25, 51-52, 60, 67, 73, 83-84, 108-109, 157-158, 192, 290, 388-389, 407, 425-426, 467; zie ook: Mureno, Vincent

- Camus, Albert 96, 287
 Carmiggelt, Simon 237
 Castro, Fidel 222, 312
 Celan, Paul 96
 Chaplin, Charlie 415-416
 Charles, J.B. 25-26, 32, 90, 95, 100-101, 119, 121-122, 127-129, 137-150, 158, 163-165, 198, 232, 234-235, 238, 240, 277, 279-280, 284, 290, 298-321, 324-325, 327, 329-330, 388, 405, 421, 432, 437, 439, 456, 468, 470, 472-473, 484, 486-487; zie ook: Nagel, Willem; Swarts, E.E.
 Chiang Kai-shek 454
 Chroestsjov, Nikita 221-222, 227, 324
 Churchill, Winston 219
 Claus, Hugo 24-25, 236, 407, 411, 422-423, 425-433, 440, 471, 473, 486
 Constandse, A.L. 246
 Constant – zie: Nieuwenhuys, Constant
 Coolen, Antoon 460
 Corneille 24
 Cornets de Groot, Rudy 342-343, 358, 394
 Couvée, D.H. 325
 Cramer, Rie 113
 Creighton, J.H.C. 247
 Croiset, Max 100
 Culler, Jonathan 341
 D'Haen, Christine 12
 Dekking, F. 82
 Denis, Benoît 43-45
 Dermoût, Maria 178, 183
 Diels, Gerard 26
 Dijk, Otto 107-108
 Dijksterhuis, E.J. 75
 Donker, Anthonie 100, 240
 Donkersloot, N.A. 117-118, 232, 237, 320
 Doolaard, A. den 140
 Doorne, Hub van 313-314
 Dostojjeski 34
 Dotremont, Christian 40, 226
 Drees, Willem 382, 386
 Dresden, Sem 88, 101, 125, 164-166
 Drooglever, P.J. 194
 Dubois, Pierre H. 82-83, 148
 Duinkerken, Anton van 103, 106, 124
 Duivenvoorden, Eric 20
 Eggink, Clara 460
 Eichmann, Adolf 92, 96, 106, 123-125, 127-132, 162-163, 211, 311-313
 Eijkelboom, Jan 83, 270, 273-274, 276, 278, 458-459
 Ekelen, W.R.A. van 314
 Elburg, Jan 24-25, 59-63, 68, 114, 148, 199, 225, 249, 280, 284-285, 375, 409-411, 434-435, 473, 487
 Elffers, Dick 101
 Elskén, Ed van der 407
 Eluard, Paul 426
 Emmens, J. 83, 265
 Engelman, Jan 100, 117
 Eugen-van Nahuys, Alice von 261
 Feijter, Anja de 342
 Felleman, Pete 336
 Fens, Kees 358
 Ferron, Louis 101
 Fischer, Louis 262
 Flaubert, Gustave 396
 Flothuis, Marius 110
 Foertsch, Friedrich 313
 Fokkema, R.L.K. 41, 346
 Foucault, Michel 29, 31, 33-34
 Franco, Francisco 300
 Frank, Anne 94, 101, 133
 Franquinet, Robert 110
 Franssen, Gaston 411-412
 Frederiks, W.M. – zie: Holzhaus, Wally
 Frenkel, F.E. 317
 Galen Last, H. van 82, 188, 266, 273, 320, 469, 486
 Gaulle, Charles de 408
 Geelkerken, Cornelis van 133
 Gelder, Jan van 269-270
 Geyl, Pieter 144, 248
 Gide, André 262
 Goebbels, Joseph 428
 Gomperts, H.A. 82, 147, 192, 265, 269-270, 277-278
 Gorter, Herman 51, 56
 Goudsblom, J. 83
 Graft, Guillaume van der 103, 135
 Granpré Molière, M.J. 255
 Grauw, J. 74; zie ook: Bernlef, J.
 Greenblatt, Stephen 29-31, 483
 Greshoff, Jan 54
 Groenewegen, Hans 346, 400

- Groningen, B.A. van 109
 Groot, Jan H. de 12, 115
 Gysen, René 68
 Haan, Frank de 78
 Haar, Bernard ter 75
 Haas, Georg 134
 Haasse, Hella 170, 179-183
 Haese, Jan D' 105
 Haga, B.J. 206
 Haimon, Paul 80, 256
 Hanlo, Jan 24-25, 81
 Harmsen van der Beek, F ten 407
 Harten, Jaap 103
 Hartung, Hans 460
 Hatta, Mohamed 170
 Hattum, Jac. van 270
 Heerikhuizen, F.W. van 106
 Heldring, J.L. 246
 Hellema, Duco 219
 Heraty, Toety 182
 Herbers, H. 429
 Hermans, Willem Frederik 94-96, 104-105, 138, 144, 146-150, 162, 179, 188, 192, 218-219, 235, 240, 242, 284-285
 Herzberg, Abel 92, 101, 111-112, 125, 127-132, 145-146, 163-164, 211, 273, 312, 484
 Heumakers, Arnold 346
 Heusinger, Adolf 128-129, 310, 312-315
 Heutsz, J.B. van 208-209
 Heynders, Odile 44-45, 329, 331
 Hillesum, Etty 101, 164
 Hirsch, Marianne 93
 Hirschfeld, Hans Max 313
 Hitler, Adolf 129, 133, 141, 154, 157, 160, 196, 263-264, 300, 302-303, 308, 312, 314, 324, 415, 453, 461-462
 Hoek, A.P. van 439-440, 442, 459-463, 467, 486
 Hofland, Henk 20-21, 50, 54, 67, 134, 191-199, 211, 215, 225, 228, 288-293, 297, 303, 306, 310, 318, 325, 329-331, 388, 421, 471-472, 487
 Hofstra, J.W. 80, 256
 Hölderlin, Friedrich 244, 346
 Höss, Rudolf 101
 Holzhaus, Wally 12
 Hoornik, Ed. 75, 101, 103, 164, 192, 254
 Hueting, Joop 174
 Huizinga, J.H. 311
 Ibo, Wim 453
 Jacobse, Muus 110
 Jonckheere, Karel 460
 Jong, Lou de 92
 Jong, Rudolf de 276
 Josselin de Jong, Kitty de 12
 Juliana, koningin 136
 Kadt, Jacques de 82, 172, 187-190, 199, 210, 227, 247, 261-268, 270, 272, 274, 302-303, 310, 315, 319-320, 325, 331, 462, 469, 471-472, 486
 Kafka, Franz 142, 287
 Kassies, Jan 101, 125, 317, 325
 Kater, Henk 429
 Keizer, W.G.N. 304-305
 Kelk, C.J. 135
 Kennedy, James 23, 27, 223
 Kennedy, John F. 222, 246, 268, 288, 292, 324
 Keuken, Johan van der 407-408
 Keuls, H.W.J.M. 100
 Kindel, Jozef 142
 Klaassen, M. 186, 187
 Klant, J.J. 84, 303-304
 Kloos, Willem 63, 75, 208-209
 Koestler, Arthur 262
 Korthuys, P. 184
 Kossmann, E.H. 18-19
 Köster, Egon-Peter 423
 Kousbroek, Rudy 44, 51-52, 59-60, 63, 147-148, 179, 181, 192, 235, 254, 279-284, 288, 327, 329, 471, 473, 486-487
 Kouwenaar, Gerrit 24-26, 46, 50-52, 56, 59, 63, 66, 73, 76, 79, 86-87, 103, 110, 112, 147-148, 151, 155-159, 161-163, 192, 224-226, 243, 347-349, 375, 402, 407, 409-423, 425, 430, 432, 440, 454, 471, 474, 479, 486
 Krupp, Alfried 141, 313, 462
 Kubrick, Stanley 230
 Kuijk, Otto 197
 Laarse, Rob van der 93
 Lammers, Han 50, 67, 68, 125, 127, 130-134, 163, 192-194, 198-199, 211, 248, 276, 278, 288, 290-293, 388, 471-472, 480, 484, 487
 Lammertink, Harry – zie: Yrrah
 Langen, F. 103
 Last, Jef 12
 Leenders, Rieke 230
 Leeuwen, W.F. van 82

- Lek, Bram van der 429
 Lekkerkerker, Kees 358
 Lemaire, Cor 453
 Lennep, Johannes van 208-209
 Levie, Willy 301
 Lier, R. van 82
 Lievaart, Inge 78
 Lodeizen, Hans 24-25
 Lucebert 13-14, 16, 18, 24, 26, 28-29, 32-33, 40-41, 46-47, 52-58, 63, 73-75, 84, 96, 121, 151-156, 158, 162, 165, 170, 182-183, 192, 199-206, 212, 218, 243-245, 264, 280, 283, 332-409, 411-412, 416, 420-423, 426, 430-432, 438, 440, 442-456, 458-459, 463, 467-468, 470-471, 473-475, 477, 479, 481-483, 485-488
 Lukács, Georg 328
 Luns, Joseph 171, 173, 189, 191, 193-194, 198, 291
 Lunshof, H.A. 198, 281
 Maasdijk, Elisabeth van 238
 Maderna, Bruno 452
 Majorick, B. 113
 Mao Zedong 246
 Marja, A. 147-148, 441
 Marsman, Hendrik Jan – zie: Bernlef, J.
 Marx, Karl 416
 McCarthy, Joseph 223, 238, 266
 Meijer, Maaïke 328-329
 Mendels, Josepha 112
 Mengele, Josef 134
 Meulenbelt, J. 101, 114-115, 125
 Minco, Marga 97, 101, 111, 164
 Miro, Joan 358
 Mok, Maurits 98-100, 103, 111, 157, 164-165, 470, 486
 Molenaar, A.N. 109, 185-186
 Molenaar, M. 80, 256
 Morriën, Adriaan 82, 84, 147
 Mulisch, Harry 66, 81, 87, 95-96, 116, 125, 129, 151, 159-161, 214, 225, 228-230, 236, 240, 257, 312-313, 380, 403, 407, 442, 459, 463-467, 471, 486
 Multatuli 199, 200, 205, 212-213, 485
 Mureno, Vincent 108; zie ook: Campert, Remco
 Mussolini, Benito 300
 Nagel, Willem 138, 148, 232, 240, 280, 314, 319, 325; zie ook: Charles, J.B.
 Napoleon, keizer 415-416, 420
 Neudecker, Heinz 296-298, 329, 331
 Niemeijer, J.E. 78, 249, 251
 Nietzsche, Friedrich 415
 Nieuwenhuys, Constant 24, 51, 347, 414
 Nieuwenhuys, R. 83
 Nijhoff, A.H. 114, 116
 Nijhoff, Martinus 76
 Nyiszli, Miklós 134
 Oberländer, Theodor 460-461
 Oegema, Jan 342-343, 346, 356, 358-361, 369-370, 373-374, 390-391, 394, 396, 406
 Oltmans, Willem 173, 193
 Oorschot, Geert van 83-84, 147-148, 188, 261, 268-269, 272, 276, 284
 Opland 407
 Oudvorst, A.F. van 238, 240
 Pasternak, Boris 269, 275, 277-279, 293
 Pattynama, Pamela 183
 Pen, J. 267-268
 Perron, E. du 25, 52, 82, 238
 Peters, J.A.J. 258
 Philips, Frits 463
 Pierre, Abbé 281-282
 Pius XI, paus 280
 Plas, Michel van der 25, 80, 254-257, 259, 465
 Plokker, J.H. 110
 Plomp, Marije 177
 Polet, Sybren 59, 66, 85, 100, 192, 473, 487
 Portegies Zwart, Fred 423, 425
 Presser, Jacques 12, 92, 94, 101, 104, 111, 123, 125, 163-164, 232, 254, 484; zie ook: Wageningen, J. van
 Rabie, Jan 33, 66
 Raming, Clemens, 81-82, 107, 184, 193, 258-260
 Randwijk, H.M. van 101, 104, 123-126, 129, 163, 190, 193, 199, 210-211, 232, 320-325, 330, 484
 Renders, Hans 41, 200
 Reve, Gerard (van het) 96-97, 161, 241-242, 261, 271-272, 453; zie ook: Reve, Simon van het
 Reve, Karel van het 272
 Reve, Simon van het 241; zie ook: Reve, Gerard (van het)
 Righart, Hans 20, 23
 Rijkens, Paul 173, 196
 Rijnsdorp, C. 77, 110, 144
 Rimbaud, Arthur 336, 338, 389

- Ringelblum, Samuel 101
 Robinson, Tjalie 178, 181
 Rodenko, Paul 24, 26-28, 55, 65-66, 76, 192,
 264, 436, 442, 455-459, 463, 467, 470, 486
 Röling, B.V.A. 125, 127, 247, 298, 320, 325-327,
 329, 331, 472
 Roggeman, Willem 284, 406
 Rogier, L.J. 126
 Roland Holst, A. 100, 149
 Roland Holst, Henriëtte 232, 254
 Romein, Jan 110, 232-233, 254
 Romein-Verschoor, Annie 144, 184, 232-233,
 240, 254
 Roos, E. de 82
 Roosevelt, Franklin D. 219
 Rosenberg, Julius en Ethel 281
 Rost, Nico 113
 Rubinstein, Renate 407
 Ruiter, Frans 28, 238
 Russell, Bertrand 428
 Said, Edward 175
 Salemink, Theo 343, 356, 358-361, 370
 Sandberg, C.G.S. 170
 Sandberg, Willem 40, 276, 293
 Sartre, Jean-Paul 42-43, 45-46, 82
 Schagen, J.C. van 100
 Schendel, Arthur van 208-209
 Schierbeek, Bert 25, 40, 52, 54, 63, 68, 73, 112-
 113, 115-116, 235, 254, 279-280, 282-283, 288,
 329, 342, 471, 473, 486-487
 Schippers, K. 74
 Schneiders, H.B. 206
 Scholten, Harry 41
 Schulte Nordholt, J.W. 100-101, 125, 192, 320-
 321, 328-329, 460, 473, 487
 Schuur, Koos 24
 Schuyt, Kees 23, 144, 299-300, 303, 311
 Seijss-Inquart, Arthur 135
 Servaes, Mary 452-453; zie ook: Zangeres zon-
 der Naam
 Shelley, Percy Bysshe 346
 Sierksma, Fokke 55, 137, 148-149
 Silone, Ignazio 262
 Slauerhoff, J. 358
 Sleutelaar, Hans 68-70, 73, 76, 78, 285-288,
 294-297, 329, 331, 423-425, 440, 471-472, 487
 Slings, Gert 249-250
 Sluis-Fintelman, Elisabeth van der 429
 Smedts, Mathieu 321
 Smelik, E.L. 126
 Smit, Gabriël 80, 254-256, 258
 Smit, J.W. 83
 Snoek, Kees 181
 Soekarno, Ahmed 170, 193-198, 200, 202, 207
 Speidel, Hans 129, 302-303, 310, 439, 461
 Spender, Stephen 262
 Stalin, Jozef 219, 221, 227, 251, 262-264, 272, 415,
 462
 Stoep, D. van der 78
 Straat, Evert 101
 Straten, Hans van 59
 Strijd, Kr. 247
 Stuiveling, Garmt 12, 112, 144, 307-308
 Stuurman, S. 19, 91
 Swaak, K.W. 145, 317
 Swaanswijk, L.J. – zie: Lucebert
 Swarts, E.E. 101; zie ook: Charles, J.B.
 Tas, Sal 267, 270
 Taverne, Ed 23
 Tegenbosch, Lambert 80-81, 256-259, 469
 Timmer, Charles B. 268-269
 Timmermans, Frans 175
 Toer, Pramoedya Ananta 178
 Tolstoi 34
 Truman, Harry S. 220, 415-416
 Vaandrager, C.B. 68, 70-71, 73, 123, 294, 407
 Vaessens, Thomas 28, 38, 161, 341, 344-345, 401
 Valkenburgh, P. 128
 Vasalis, M. 26, 52, 82-83
 Veen, A. van der 103
 Verhagen, Hans 69, 71
 Verhoeven, C.W.M. 257
 Verwey, Albert 65
 Vestdijk, Simon 94, 101, 144, 164, 240
 Vinken, P.J. 83
 Vinkenoog, Simon 24-26, 49, 54, 60, 63-66, 76,
 134, 192, 285, 290, 344, 407, 425-426, 431, 469,
 473, 487
 Visser, Aize de 78
 Voeten, Bert 75, 83, 94, 103, 111, 254
 Vooy, C.G.N. de 307
 Vree, Frank van 91, 93, 95
 Vreede, Mischa de 101, 407
 Vreese, Willem de 312-313

- Vreese-van der Poll, J.M. de 312-313
 Vreugdenhil, Jac. M. 78
 Vries, Hendrik de 11, 254
 Vries, Theun de 101, 118, 164, 206-207, 284-285
 Vries, Tity de 231, 234, 238-240
 Vriesland, Victor van 12, 101, 232, 237, 240
 Vrijman, Jan 22, 290
 Vroman, Leo 73, 75, 119, 122, 165
 Vuyk, Beb 178, 187, 206-207
 Wageningen, J. van 100, 111, 115, 439; zie ook:
 Presser, Jacques
 Wagner, Richard 154
 Walravens, Jan 59, 66
 Walrecht, Aldert 353
 Warmond, Ellen 100-101, 158, 164, 436-438, 441,
 470, 486
 Watering, C.W. van de 41, 342, 353, 373
 Weill, Kurt 451
 Werkman, Evert 103, 438
 Wertheim, Wim 187, 232
 Wijnberg, N. 84
 Wijnen, Nico 100-101, 111
 Wilhelmina, koningin 22, 124, 136, 439
 Willem III, koning 205
 Wolken, Ben 107-108, 144, 257, 309
 Wolkers, Jan 36, 161, 168, 208-210, 478, 485
 Wout, Rob – zie: Opland
 Wright, Richard 262
 Yrrah 407
 Zangeres zonder Naam 453; zie ook: Servaes,
 Mary
 Zee, Siebe van der 301
 Zeyst, R. van 388
 Zonneveld, Peter van 181

Curriculum vitae

Marije Groos studeerde moderne Nederlandse taal- en letterkunde aan de faculteit der Letteren van de Universiteit Leiden. Zij rondde deze opleiding af met twee doctoraalscripties, voor moderne letterkunde en taalbeheersing. Aansluitend deed zij als AiO aan de Universiteit Leiden onderzoek naar engagement in het tijdschrift *Podium* en andere literaire tijdschriften van de jaren vijftig. Nadien koos zij voor een carrière in het onderwijs. Zij werkte bij het Interfacultair Centrum voor Lerarenopleiding, Onderwijsontwikkeling en Nascholing (ICLON) van de Universiteit Leiden en bij diverse andere onderwijsinstellingen. Sinds 2008 is zij in dienst van de Hogeschool Leiden. In 2014 bood het LUCAS (Leiden University Centre for the Arts in Society) Groos de gelegenheid haar onderzoek naar literair engagement te voltooien.